

Civila samhället

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om det civila samhället, idrott, friluftsliv och trossamfund. Några av motionsyrkandena bereds förenklat.

I betänkandet finns 19 reservationer (M, SD, C, V, L, KD).

Behandlade förslag

Cirka 60 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2015/16.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	9
Ärendet och dess beredning.....	9
Utskottets överväganden.....	10
Civila samhället	10
Det civila samhällets betydelse för demokratin	12
Det civila samhällets ställning	14
Översyn av statens stöd till organisationer	16
Minska den administrativa bördan för civilsamhället.....	18
Skärpta krav för organisationer och föreningar för att få skattefinansierat stöd	19
Civilsamhällets betydelse för att förebygga våldsbejakande extremism	21
Civilsamhällets betydelse för integration	25
Utökad stöd till organisationer som arbetar för invandrarkvinnors självständiga organisering och frigörelse	29
Volontärernas betydelse för samhället.....	30
Partnerskap mellan idéburna organisationer och det offentliga.....	31
Konsekvensanalyser för civilsamhället i statliga utredningar.....	32
Validering av icke-formellt och informellt lärande	33
Idrottsfrågor	35
Värna föreningsdriven idrott	35
Förutsättningar för alla, inklusive äldre, att idrotta.....	37
Idrottens del i folkhälsan, med bl.a. tillgång till spontanidrottsplatser.....	40
Minskad nivågruppering inom barnidrott.....	42
Sportotek	44
Idrottsföreningars sociala ansvar och idrottssatsningar för att motverka gängkriminalitet.....	45
Stärka den positiva supporterkulturen och motverka idrottsrelaterad brottslighet.....	47
Personliga biljetter vid sportarrangemang	49
Elitidrottens långsiktiga förutsättningar	50
Värdegrund för tävlingar med häst	52
Svensk anslutning till Epas.....	53
Värna motorsporten	54
Friluftsliv	56
Nordiskt friluftslivsår	56
Knyta scoutrörelsen till försvaret	56
Trossamfund	58
Regelskärpningar och indragna skattemedel för bl.a. religiösa samfund som uppmanar till hedersrelaterat våld och förtryck.....	59
Förenklad beredning	65
Motioner som bereds förenklad.....	65
Reservationer	68
1. Det civila samhällets betydelse för demokratin, punkt 1 (M, C, L, KD).....	68
2. Det civila samhällets ställning, punkt 2 (C).....	69

3. Det civila samhällets ställning, punkt 2 (KD).....	69
4. Översyn av statens stöd till organisationer, punkt 3 (C)	71
5. Minska den administrativa bördan för civilsamhället, punkt 4 (M).....	71
6. Skärpta krav för organisationer och föreningar för att få skattefinansierat stöd, punkt 5 (SD).....	72
7. Skärpta krav för organisationer och föreningar för att få skattefinansierat stöd, punkt 5 (C)	73
8. Civilsamhällets betydelse för att förebygga våldsbejakande extremism, punkt 6 (M)	74
9. Civilsamhällets betydelse för integration, punkt 7 (M)	75
10. Civilsamhällets betydelse för integration, punkt 7 (C)	75
11. Volontärernas betydelse för samhället, punkt 9 (M).....	76
12. Partnerskap mellan idéburna organisationer och det offentliga, punkt 10 (C).....	77
13. Förutsättningar för alla, inklusive äldre, att idrotta, punkt 14 (M).....	78
14. Idrottens del i folkhälsan, med bl.a. tillgång till spontanidrottsplatser, punkt 15 (M).....	78
15. Stärka den positiva supporterulturen och motverka idrottsrelaterad brottslighet, punkt 19 (V)	79
16. Elitidrottens långsiktiga förutsättningar, punkt 21 (M, SD, L)	80
17. Nordiskt friluftslivsår, punkt 25 (SD).....	81
18. Regelskärpningar och indragna skattemedel för bl.a. religiösa samfund som uppmanar till hedersrelaterat våld och förtryck, punkt 27 (SD)	82
19. Regelskärpningar och indragna skattemedel för bl.a. religiösa samfund som uppmanar till hedersrelaterat våld och förtryck, punkt 27 (L).....	83
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	84
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	84

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Civila samhället

1. Det civila samhällets betydelse för demokratin

Riksdagen avslår motion

2015/16:2496 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 4.

Reservation 1 (M, C, L, KD)

2. Det civila samhällets ställning

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2258 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 11,

2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1 och 4 samt

2015/16:3029 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 1.

Reservation 2 (C)

Reservation 3 (KD)

3. Översyn av statens stöd till organisationer

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:247 av Jan Ericson (M) och

2015/16:3029 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 5.

Reservation 4 (C)

4. Minska den administrativa bördan för civilsamhället

Riksdagen avslår motion

2015/16:2136 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 4.

Reservation 5 (M)

5. Skärpta krav för organisationer och föreningar för att få skattefinansierat stöd

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1841 av Aron Emilsson m.fl. (SD),

2015/16:2397 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 4 och

2015/16:2943 av Paula Bieler (SD) yrkandena 1 och 2.

Reservation 6 (SD)

Reservation 7 (C)

6. Civilsamhällets betydelse för att förebygga våldsbejakande extremism

Riksdagen avslår motion

2015/16:2136 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 8 (M)

7. Civilsamhällets betydelse för integration

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2136 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:3029 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 2 och

2015/16:3245 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 4 och 14.

Reservation 9 (M)

Reservation 10 (C)

8. Utökat stöd till organisationer som arbetar för invandrarkvinnors självständiga organisering och frigörelse

Riksdagen avslår motion

2015/16:987 av Amineh Kakabaveh m.fl. (V) yrkande 2.

9. Volontärernas betydelse för samhället

Riksdagen avslår motion

2015/16:2136 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 11 (M)

10. Partnerskap mellan idéburna organisationer och det offentliga

Riksdagen avslår motion

2015/16:3029 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 4.

Reservation 12 (C)

11. Konsekvensanalyser för civilsamhället i statliga utredningar

Riksdagen avslår motion

2015/16:864 av Penilla Gunther (KD).

12. Validering av icke-formellt och informellt lärande

Riksdagen avslår motion

2015/16:940 av Rickard Nordin (C).

*Idrott***13. Värna föreningsdriven idrott**

Riksdagen avslår motion

2015/16:1411 av Mattias Ottosson (S).

14. Förutsättningar för alla, inklusive äldre, att idrotta

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1881 av Börje Vestlund m.fl. (S) och

2015/16:2133 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 13 (M)

15. Idrottens del i folkhälsan, med bl.a. tillgång till spontanidrottsplatser

Riksdagen avslår motion

2015/16:2133 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 14 (M)

16. Minskad nivågruppering inom barnidrott

Riksdagen avslår motion

2015/16:1402 av Petter Löberg (S).

17. Sportotek

Riksdagen avslår motion

2015/16:2428 av Pyyri Niemi och Sanne Eriksson (båda S).

18. Idrottsföreningars sociala ansvar och idrottssatsningar för att motverka gängkriminalitet

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1420 av Helena Bouveng (M) och

2015/16:1716 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (båda M) yrkandena 1 och 2.

19. Stärka den positiva supporterkulturen och motverka idrottsrelaterad brottslighet

Riksdagen avslår motion

2015/16:747 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkande 2.

Reservation 15 (V)

20. Personliga biljetter vid sportarrangemang

Riksdagen avslår motion

2015/16:2021 av Angelika Bengtsson (SD) yrkande 2.

21. Elitidrottens långsiktiga förutsättningar

Riksdagen avslår motion

2015/16:2133 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 6.

Reservation 16 (M, SD, L)

22. Värdegrund för tävlingar med häst

Riksdagen avslår motion

2015/16:2725 av Cecilia Widegren (M) yrkande 5.

23. Svensk anslutning till Epas

Riksdagen avslår motion

2015/16:2420 av Kent Härstedt (S).

24. Värna motorsporten

Riksdagen avslår motion

2015/16:2060 av Josef Fransson (SD) yrkande 1.

Friluftsliv

25. Nordiskt friluftslivsår

Riksdagen avslår motion

2015/16:2548 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 17 (SD)

26. Knyta scoutrörelsen till försvaret

Riksdagen avslår motion

2015/16:2901 av Markus Wiechel och Jeff Ahl (båda SD) yrkande 3.

Trossamfund

27. Regelskärpningar och indragna skattemedel för bl.a. religiösa samfund som uppmanar till hedersrelaterat våld och förtryck

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:779 av Robert Hannah (FP) yrkande 7,

2015/16:987 av Amineh Kakabaveh m.fl. (V) yrkande 1,

2015/16:1414 av Petter Löberg (S),

2015/16:2813 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 20 och

2015/16:3099 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 24.

Reservation 18 (SD)

Reservation 19 (L)

Förenklad beredning

28. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:427 av Margareta Cederfelt (M),

2015/16:491 av Lotta Finstorp (M),

2015/16:508 av Arhe Hamednaca (S),

2015/16:587 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S),

2015/16:747 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkande 1,

2015/16:1103 av Maria Arnholm och Birgitta Ohlsson (båda FP),

2015/16:1417 av Fredrik Schulte (M),

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 14,

2015/16:2024 av Jeff Ahl och Angelika Bengtsson (båda SD),

2015/16:2133 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 4,

2015/16:2210 av Helén Pettersson i Umeå m.fl. (S),

2015/16:2462 av Kristina Yngwe (C) yrkande 4,

2015/16:2708 av Tuve Skånberg och Mikael Oscarsson (båda KD) yrkande 3,

2015/16:2725 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 3 och 4,

2015/16:3099 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 25 och

2015/16:3138 av Per Åsling (C).

Stockholm den 8 mars 2016

På kulturutskottets vägnar

Olof Lavesson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Olof Lavesson (M), Gunilla Carlsson (S), Peter Johnsson (S), Aron Emilsson (SD), Saila Quicklund (M), Björn Wiechel (S), Per Lodenius (C), Niclas Malmberg (MP), Isabella Hökmark (M), Anna Wallentheim (S), Angelika Bengtsson (SD), Bengt Eliasson (L), Rossana Dinamarca (V), Azadeh Rojhan Gustafsson (S), Eva Lohman (M), Lars-Axel Nordell (KD) och Linus Sköld (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 61 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2015/16 om det civila samhället, idrott, friluftsliv och trossamfund. Några av motionsyrkandena bereds förenklat.

Kulturutskottet fick den 1 mars 2016 information av Dan Ericsson, utredaren för ett stärkt och självständigt civilsamhälle, om förslagen i betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13).

Folkpartiet liberalerna (FP) bytte hösten 2015, efter den allmänna motionstiden 2015/16, namn till Liberalerna (L).

Utskottets överväganden

Civila samhället

Bakgrund

Allmänt

Det civila samhället är en arena, skild från staten, kommuner, landsting och marknaden, där människor organiserar sig och agerar tillsammans för gemensamma intressen. I det civila samhället ingår allt från nätverk, tillfälliga sammanslutningar och frivilliga insatser till ideella föreningar, registrerade trossamfund och stiftelser. Politiken på området omfattar generella frågor om det civila samhället och dess villkor, bl.a. möjligheter att bilda organisationer, att få statligt stöd, att bedriva ideell verksamhet och att göra människor delaktiga.

Mål

Målet för politiken för det civila samhället är att villkoren för det civila samhället som en central del av demokratin ska förbättras. Detta ska ske i dialog med det civila samhällets organisationer genom att

- utveckla det civila samhällets möjligheter att göra människor delaktiga utifrån engagemanget och viljan att påverka den egna livssituationen eller samhället i stort
- stärka förutsättningarna för det civila samhället att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden både som röstbärare och opinionsbildare och med en mångfald verksamheter
- fördjupa och sprida kunskapen om det civila samhället.

Målet beslutades av riksdagen i samband med beslutet om propositionen En politik för det civila samhället (prop. 2009/10:55, bet. 2009/10:KrU7, rskr. 2009/10:195).

Utredningen för ett stärkt civilsamhälle (dir. 2014:40, dir 2015:38, SOU 2016:13)

Den förra regeringen gav i mars 2014 en särskild utredare i uppdrag att undersöka möjligheterna att på olika sätt underlätta för det civila samhällets organisationer att bedriva sin verksamhet och utvecklas och att därigenom bidra till demokrati, välfärd, folkhälsa, gemenskap och social sammanhållning.

Syftet med utredningen var bl.a. att dessa organisationers kompetens och kapacitet bättre skulle tas till vara i mötet mellan människor med olika social, kulturell och ekonomisk bakgrund, inte minst inom vården och omsorgen.

Utredaren skulle

- brett undersöka möjligheterna att underlätta för det civila samhällets organisationer att bedriva sina verksamheter
- analysera och bedöma om organisationernas särart och ställning i förhållande till nationell lagstiftning och EU-rätt kan och bör utvecklas eller tydliggöras
- lämna förslag till hur organisationernas möjligheter att delta i offentlig upphandling kan förbättras
- undersöka behovet av och, om behovet finns, föreslå en funktion för ett samlat administrativt stöd till det civila samhällets organisationer och en huvudman för en sådan funktion
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Den 1 april 2015 beslutade den nuvarande regeringen att utvidga uppdraget (dir. 2015:38) genom att ge utredaren i uppdrag att även

- föreslå hur det civila samhällets villkor kan stärkas så att dess roll i demokratin kan värnas och utvecklas
- föreslå åtgärder från det offentliga för att det civila samhällets organisationer i större omfattning ska nå ut till delar av befolkningen som står utanför det civila samhällets organisationer och inom sina organisationer engagera en större mångfald människor.

Den 25 februari 2016 redovisade utredningen sitt betänkande Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13). I betänkandet lämnas förslag dels för att värna och stärka det civila samhällets roll i demokratin och samhället, dels för att underlätta civilsamhällets verksamhet, dels för att förbättra civilsamhällets möjligheter att delta i offentlig upphandling, dels om administrativt stöd. Utredningen redovisar också kostnaderna för och konsekvenserna av förslagen.

Uppdrag till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) enligt regleringsbrev för 2016

MUCF ska fördela bidrag för studier om det civila samhället. Inom ramen för arbetet har myndigheten inrättat en extern referensgrupp och en vetenskaplig beredningsgrupp. Referensgruppen ska bistå myndigheten med att identifiera vilka områden det finns behov av studier inom och som MUCF ska fördela medel till. MUCF ska under 2016 anordna ett kunskapsseminarium (vilket anordnas en gång om året) vid vilket aktuell forskning och forskningsprojekt som rör det civila samhället ska presenteras och de studier om det civila samhället som erhållit medel från MUCF redovisas. MUCF ska också genomföra en kompletterande fördjupad analys av mottagande av nyanlända

flickor och pojkar respektive kvinnor och män inom ramen för uppföljningen av villkoren för det civila samhället. MUCF disponerar över drygt 4 miljoner kronor för ändamålet, varav högst 500 000 kronor för den kompletterande analysen. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 15 december 2016. Den kompletterande analysen ska redovisas senast den 30 september 2016.

Det civila samhällets betydelse för demokratin

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om det civila samhällets betydelse för demokratin med hänvisning bl.a. till att motionsyrkandet till stor del får anses tillgodosett.

Jämför reservation 1 (M, C, L, KD).

Motionen

I motion 2015/16:2496 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD) påminner motionärerna om att när alliansregeringen 2009 lade fram en ny politik för det civila samhället var syftet att lyfta fram det civila samhällets stora betydelse, utveckla och tydliggöra relationen mellan staten och det civila samhället och ta ett helhetsgrepp om generella frågor om det civila samhället och dess villkor. Motionärerna framhåller att det civila samhället har en viktig roll i att fostra till delaktighet, ansvarstagande och demokrati genom den verksamhet som bedrivs, och vill understryka betydelsen av det civila samhället som demokratibärare (yrkande 4).

Bakgrund

Som framgår ovan gav regeringen Utredningen för ett stärkt civilsamhälle tilläggsdirektiv (dir. 2015:38) enligt vilket utredningen bl.a. skulle

- föreslå hur det civila samhällets villkor kan stärkas så att dess roll i demokratin kan värnas och utvecklas
- föreslå åtgärder från det offentliga för att det civila samhällets organisationer i större omfattning ska nå ut till delar av befolkningen som står utanför det civila samhällets organisationer och inom sina organisationer engagera en större mångfald människor.

Den 25 februari 2016 redovisade utredningen, som framgår ovan, sitt betänkande (SOU 2016:13). I betänkandet påtalas bl.a. att det civila samhället har flera viktiga roller i demokratin, t.ex. som självständig röstbärare, opinionsbildare och demokratiskola. I betänkandet understryks också civilsamhällets värde och betydelse, bl.a. dess demokratiska värde, sociala

värde, samhällsekonomiska värde, värde för ett sammanhållet samhälle och värdet av att vara snabbfotad.

Den 20 november 2015 anförde kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke följande i sitt svar på interpellation 2015/16:163 om civilsamhället:

Ett starkt, mångfasetterat och engagerat civilsamhälle är omistligt i en demokrati. Omständigheter som försvårar för det civila samhället att vara en aktiv del av demokratin kan handla dels om resursbrist, dels om olika typer av barriärer som påverkar organisationernas insyn i och tillträde till offentliga beslutsprocesser.

Med anledning av detta gav regeringen ett tilläggsdirektiv till Utredningen för ett stärkt civilsamhälle (U 2014:04) att utredaren ska föreslå hur det civila samhällets villkor kan stärkas så att dess roll i demokratin kan värnas och utvecklas (dir. 2015:38).

Det civila samhällets organisationer sitter ofta på kunskap och expertis i sakfrågor som regeringen skulle behöva få del av på ett mer effektivt sätt. Regeringen har därför i samråd med det civila samhället tagit fram utkast till en modell för sakråd som nu ska prövas inom Regeringskansliet under våren.

Denna modell är tänkt att användas för att skapa en enhetlig struktur för regeringens samverkan och dialog i olika sakfrågor där organisationernas kunskap och erfarenheter är viktiga att få med i beredning av en fråga inom ett politikområde, till exempel vad avser problemformulering eller överväganden om möjliga alternativ. Modellen kan också användas när en fråga kräver mer tid än ett isolerat möte eller en uppvaktning hos statsrådet.

Sakrådsmodellen bygger på de sex principerna för politiken för det civila samhället och på den europeiska koden för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen.

Statsbidragen är viktiga. Via Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor fördelar svenska staten stöd och medel till många olika organisationer för att de ska kunna bedriva verksamhet, dels löpande verksamhet, dels projekt.

I budgeten för 2016 förstärker regeringen stödet till det civila samhällets organisationer på bred front, från hbtq-organisationer, funktionshindersorganisationer och kvinnojourerna till friluftorganisationer, idrottsrörelsen, antidiskrimineringsbyråer och studieförbund. Alla de olika föreningarna får ökade anslag.

Att regeringen vidtar åtgärder för att stärka det civila samhällets roll är tydligt. Vi gör verkligen handling av alla de vackra orden.

MUCF har undersökt ungas organisering och demokratiska deltagande i olika avseenden, bl.a. i studierna Fokus 10 – om ungas inflytande och Fokus 14 – ungas fritid och organisering. I Fokus 14, som utgavs i januari 2015, föreslås att staten bör

- genomföra återkommande studier av villkoren för ungas fritids- och föreningsvanor
- stödja utvecklingen av lokala policyer för att förbättra ungas villkor på fritiden
- höja ungas kunskap och stärka deras ingångar till föreningslivet genom metodmaterial för skolan

- stärka arbetet för unga homo- och bisexuellas samt unga transpersoners fritid genom utbildning, stimulansmedel och uppföljning
- stärka arbetet för en god fritid för unga med funktionsnedsättning genom utbildning och utredning
- utveckla föreningslivets och fritidsaktiviteternas roll i nyanländas samhällsetablering
- stimulera ungas egen organisering genom pilotsatsning på kommunalt nätverk och statligt småskaligt stipendiestöd.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill först understryka att det delar motionärernas uppfattning om att det civila samhället har en viktig roll i att fostra till delaktighet, ansvarstagande och demokrati. Utskottet vill också framhålla att målet för politiken för det civila samhället är att villkoren för det civila samhället, som en central del av demokratin, ska förbättras. Regeringen har lyft frågan, bl.a. genom tilläggsdirektiv till Utredningen för ett stärkt civilsamhälle där utredaren fick i uppdrag att föreslå hur det civila samhällets villkor kan stärkas så att dess roll i demokratin kan värnas och utvecklas. I utredningens betänkande lämnas också förslag för att värna och stärka det civila samhällets roll i demokratin och samhället. Utredningen påtalar även det civila samhällets roll som röstbärare som en viktig part i demokratin och föreslår hur denna röstbärande roll ska stärkas. Nämnas kan också, som kultur- och demokratiministern påpekar i sitt interpellationssvar, att regeringen föreslagit och riksdagen beslutat om förstärkningar till stöden till det civila samhällets organisationer på en rad områden.

Utskottet anser att beredningen av betänkandet från Utredningen för ett stärkt civilsamhälle inte ska föregripas och att motion 2015/16:2496 (M, C, FP, KD) yrkande 4 sammantaget till stor del är tillgodosett, varför det avstyrks.

Det civila samhällets ställning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om det civila samhällets ställning med hänvisning till att Utredningen för ett stärkt civilsamhälle tar upp dessa frågor i sitt betänkande och att beredningen av betänkandet inte bör föregripas.

Jämför reservationerna 2 (C) och 3 (KD).

Motionerna

Per Lodenius m.fl. (C) påtalar i motion 2015/16:3029 att det finns områden där en marknad uppstått där det tidigare inte varit någon, och där detta skapar svårigheter för dem som arbetar ideellt. Exempel på detta är att en förening

som hjälper medlemmar att boka resor vid föreningsträffar måste skaffa resegarantiförsäkring. Detta riskerar enligt motionärerna att urholka föreningsrätten. Motionärerna anser att det är dags med en föreningsrättsutredning, med syfte att tydliggöra och stärka civilsamhällets särart och skapa rimliga regelverk för verksamheterna (yrkande 1).

Andreas Carlson m.fl. (KD) framhåller i motion 2015/16:2979 betydelsen av det civila samhället (yrkande 1) och vikten av att värna civilsamhällets ställning i förhållande till näringslivet och det offentliga. En utredare bör enligt motionärerna se över gråzonen och presentera ett förslag som på ett tydligt sätt värnar civilsamhällets ställning (yrkande 4).

Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) anför i motion 2015/16:2258 att staten aldrig är neutral i förhållande till civilsamhället, även om politiken i så hög utsträckning som möjligt ska hålla sig borta från området. Staten ska enligt motionärerna för civilsamhället sätta gränser, skydda, strukturera, stimulera – eller kräva, allt utifrån vilken lagstiftning och vilka incitament som finns eller saknas (yrkande 11).

Bakgrund

I direktiven till Utredningen för ett stärkt civilsamhälle, som presenterats ovan (dir. 2014:40), angavs bl.a. följande:

Regeringen vill underlätta för det civila samhällets organisationer att utföra sin verksamhet. Denna verksamhet bedrivs inom ett flertal samhällsområden och styrs därmed av en mängd regelverk. Det civila samhällets organisationer har identifierat hinder för sina verksamheter i samband med tillämpningen av sådana regelverk. Regelverken kan även innebära svårigheter för organisationer som saknar kapacitet till avancerad förvaltning och kan därmed medföra begränsningar i organisationernas självständighet och möjligheter att verka.

Vidare har företrädare för Sveriges Riksidrottsförbund, Scouterna, Svenskt Friluftsliv, Forum, Hela Sverige ska leva, Ideell kulturallians, Sverok m.fl. uppgett att de under senare tid sett en tendens till att gränsen mellan den ideella sektorn och det privata näringslivet och ibland även mellan ideella organisationer och den offentliga sektorn suddas ut [...].

En utgångspunkt för utredningens arbete ska vara att frihetsgraden hos det civila samhällets organisationer ska öka och deras särart bevaras. Uppdraget ska genomföras med utgångspunkt i det mål och de principer som fastställts inom politiken för det civila samhället.

Utredningen, som redovisade sitt betänkande den 25 februari 2016, tar avstamp i att en viktig utgångspunkt för utredningens arbete varit att frihetsgraden hos det civila samhällets organisationer ska ökas och deras särart bevaras. Utredningen tar upp olika exempel på hinder där reglering medför att ideella föreningar i vissa delar av sin verksamhet likställs med privat vinstdrivande näringsverksamhet. Även hinder som det civila samhället kan uppleva i förhållande till kommuner och landsting redovisas. Utredningen föreslår också ett antal åtgärder. När det gäller regelverket kring resegarantin föreslår utredningen att frågan ska behandlas inom ramen för den pågående

utredningen om införandet av paketresedirektivet och översyn av resegarantisystemet (Fi 2015:08, dir. 2015:69).

I MUCF:s årliga uppföljningsrapport, som utgavs i oktober 2015, anges att andelen ideella föreningar som upplevde sig vara beroende av offentliga medel har ökat mellan 2012 och 2014. Även andelen ideella föreningar som bedriver någon del av sin verksamhet på uppdrag av offentliga aktörer hade ökat något under denna tid, samtidigt som det var relativt ovanligt att det offentliga uppdraget ansågs ha begränsat självständigheten och oberoendet när det gäller att uttrycka sig eller framföra kritik i olika frågor.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan har en av utgångspunkterna för Utredningen för ett stärkt civilsamhälle varit att frihetsgraden hos det civila samhällets organisationer ska öka och deras särart bevaras, bl.a. mot bakgrund av att flera av det civila samhällets organisationer sett en tendens till att gränsen mellan den ideella sektorn och det privata näringslivet och ibland även mellan ideella organisationer och den offentliga sektorn suddats ut. Utredningen har i sitt betänkande redogjort för olika exempel på sådana situationer, bl.a. regelverket kring resegaranti, och föreslagit en rad åtgärder.

Med hänsyn till att utredningen tar upp de frågor som motionärerna lyfter, och att beredningen av utredningens betänkande inte bör föregripas, avstyrker utskottet motionerna 2015/16:2258 (KD) yrkande 11, 2015/16:2979 (KD) yrkandena 1 och 4 och 2015/16:3029 (C) yrkande 1.

Översyn av statens stöd till organisationer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en översyn av regelverk och förändring av stöd till ideella organisationer.

Jämför reservation 4 (C).

Motionerna

Jan Ericson (M) anför i motion 2015/16:247 att det bör göras en grundläggande översyn av regelverket för statens stöd till organisationer och en djupgående analys av den ansvariga myndighetens, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), verksamhet.

Per Lodenius m.fl. (C) påtalar i motion 2015/16:3029 att de som bidrar till samhället med sitt ideella engagemang måste ges goda förutsättningar för sitt arbete. Det finns enligt motionärerna en trend att ge ideella organisationer projektbidrag på bekostnad av grundstöd. Detta gör verksamheterna svårstyrda och motionärerna vill därför i stället se en ökad andel grundstöd i bidragen från det offentliga (yrkande 5).

Bakgrund

I propositionen En politik för det civila samhället (2009/10:55) gjorde regeringen följande bedömning:

Bidragsnivåerna bör följas upp regelbundet i syfte att eftersträva att andelen organisationsbidrag och liknande generella bidrag ökar i förhållande till mer detaljstyrda bidrag, såsom projekt- och verksamhetsbidrag, inom respektive bidragssystem. Det dock bör finnas utrymme för flexibilitet med hänsyn till varje bidragssystem och områdes karaktär.

Riksdagen hade ingen annan uppfattning än regeringen (bet. 2009/10:KrU7, rskr 2019/10:195).

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17) anger regeringen att för att det civila samhällets organisationer både självständigt och långsiktigt ska kunna upprätthålla funktioner utan något större inslag av offentlig styrning bör en övervägande del av bidragen till det civila samhällets organisationer vara organisationsbidrag och liknande generella bidrag. Det bör dock enligt regeringen finnas utrymme för flexibilitet med hänsyn till varje bidragssystem och områdes karaktär. Sammanlagt 12,4 miljarder kronor fördelades under 2015 i statligt stöd till det civila samhällets organisationer. Av dessa var ca 72 procent generella bidrag (organisations- och verksamhetsbidrag).

Utredningen för ett stärkt civilsamhälle gör i sitt ovan nämnda betänkande bl.a. bedömningen att organisationsbidrag även fortsatt bör vara ett prioriterat sätt för offentliga aktörer på nationell, regional och lokal nivå att skapa ekonomiska förutsättningar för civilsamhällets röstbärrroll, och därmed också roll i demokratin.

Kulturdepartementet har under 2015 på det civila samhällets område genomfört en översyn av fyra bidragsförordningar samt stödet till Exit (Statligt stöd till civila samhället – en översyn av fyra bidragsförordningar samt stödet till Exit, Ds 2015:38). Bland annat har syfte och bidragsform för de aktuella förordningarna/stöden prövats. Förslagen har varit ute på remiss och bereds nu i Regeringskansliet. För närvarande pågår en översyn av förordningen (2002:989) om statligt stöd för verksamhet som förebygger och motverkar diskriminering. Enligt uppgift från Kulturdepartementet genomförs successivt en översyn av olika regelverk för statens stöd till organisationer.

MUCF har sedan några år följt upp det civila samhällets villkor. År 2013 kom myndighetens rapport Dialog, självständighet och långsiktiga förutsättningar – en uppföljning med ideella föreningar i fokus, som rör bl.a. ideella föreningars finansiering.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan har regeringen genomfört en översyn av ett antal bidragsförordningar under 2015, och enligt Kulturdepartementet sker successivt en översyn av olika regelverk för statens stöd till organisationer.

När det gäller motionärernas önskemål om en ökad andel grundstöd i bidragen från det offentliga i stället för projektbidrag, har regeringen så sent som i budgetpropositionen för 2016 angett att en övervägande del av bidragen till det civila samhällets organisationer bör vara organisationsbidrag och liknande generella bidrag. Med hänsyn till det anförda anser utskottet att motionerna 2015/16:247 (M) och 2015/16:3029 (C) yrkande 5 inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida, varför de avstyrks.

Minska den administrativa bördan för civilsamhället

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att minska den administrativa bördan för civilsamhället med hänvisning till att beredningen av Utredningen för ett stärkt civilsamhälles betänkande inte bör föregripas. Utskottet förutsätter dock att slutsatserna från betänkandet tillvaratas.

Jämför reservation 5 (M).

Motionen

Olof Lavesson m.fl. (M) påtalar i motion 2015/16:2136 att det är viktigt att fortsätta arbetet med att minska den administrativa bördan och att underlätta för civilsamhällets olika krafter att utföra sitt arbete. Motionärerna framhåller att det är viktigt att slutsatserna från den utredare som regeringen tillsatt för att undersöka behovet av ett samlat administrativt stöd till det civila samhällets organisationer tillvaratas (yrkande 4).

Bakgrund

Som framgår ovan fick den särskilt tillsatta utredaren för ett stärkt och självständigt civilsamhälle bl.a. i uppdrag att undersöka möjligheterna att underlätta för det civila samhällets organisationer att bedriva sina verksamheter och undersöka behovet av och, om behovet finns, föreslå en funktion för ett samlat administrativt stöd till det civila samhällets organisationer och en huvudman för en sådan funktion. Utredningen för ett stärkt civilsamhälle kom i sina slutsatser fram till att det behövs någon form av samordning av befintlig information och stöd för att bättre tillgängliggöra det för en större del av civilsamhället. Utredningen föreslår bl.a. att relevanta statliga myndigheter får i uppdrag att tydliggöra och anpassa informationen och stödet för att möta civilsamhällets behov, samt att MUCF får i uppdrag att inom ramen för arbetet i MUCF:s myndighetsnätverk och tillsammans med deltagande myndigheter utveckla och samordna strukturen på den information som statliga myndigheter erbjuder civilsamhället på sina webbplatser. Vidare föreslår utredningen att MUCF får i uppdrag att tillsammans med Sveriges

Kommuner och Landsting och civilsamhället ta fram en webbaserad guide av typen ”vanliga frågor” med utgångspunkt i avgörande skeden. Guiden ska också ge information om olika finansieringsformer, däribland EU-fonder. Utredningen föreslår också att kommunerna underlättar för civilsamhällets organisationer genom att ha en gemensam kontaktpunkt för civilsamhället i den kommunala organisationen. Kontaktpunkten bör enligt utredningen ha en guidande och stödjande funktion.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inte att beredningen av utredningens betänkande bör föregripas, men förutsätter att slutsatserna från betänkandet tillvaratas. Motionen 2015/16:2136 (M) yrkande 4 får därmed anses tillgodosett och avstyrks.

Skärpta krav för organisationer och föreningar för att få skattefinansierat stöd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. skärpta krav för organisationer och föreningar för att få skattefinansierat stöd.

Jämför reservationerna 6 (SD) och 7 (C).

Motionerna

I motion 2015/16:1841 anför Aron Emilsson m.fl. (SD) att regeringen bör återkomma med förslag om hur regelverket och tillsynen ska kunna skärpas i syfte att förhindra att våldsbejakande och icke-demokratiska organisationer får skattefinansierat stöd.

Paula Bieler (SD) föreslår i motion 2015/16:2943 yrkande 1 att statsbidrag till organisationer som är bildade på etnisk grund bör avvecklas. Som skäl anger hon att det inte bör vara förenligt med principerna om likabehandling och antidiskriminering att fördela skattemedel på basis av medlemmarnas etniska ursprung. Ett annat skäl är enligt motionären att när etnisk härkomst blir avgörande för möjligheten till stöd skapas incitament till en aktiv uppdelning i infödda kontra invandrade svenskar.

I samma motion yrkande 2 framhåller motionären att fram till dess att statsbidraget till organisationer bildade på etnisk grund har avvecklats, bör bidrag beviljas endast till verksamheter som syftar till att skapa vägar in i majoritetssamhället. Motionären framhåller att samhällets gemensamma resurser bör användas till att överbygga klyftor, inte förstärka dem.

Johan Hedin m.fl. (C) påtalar i motion 2015/16:2397 att yttrandefriheten är grundläggande och att varje människa har rätt att uttrycka sina åsikter. I de fall dessa åsikter manar till våld, krigsbrott och terror ska dock inte det offentliga

vara med och stödja det. Regeringen bör enligt motionärerna se över hur man kan hindra att offentliga medel går till organisationer som sprider våldsbejakande och antidemokratiska budskap, eller som verkar för rekrytering eller uppmanar till stöd för organisationer som finns med på EU:s eller FN:s terrorlista (yrkande 4).

Bakgrund

Stödet till organisationer hanteras och fördelas av myndigheter i enlighet med i första hand förordningar för bidrag. I förordningarna ställs ett antal bidragsvillkor som ofta är likartade för olika typer av bidrag.

Regeringen angav i propositionen En politik för det civila samhället (prop. 2009/10:55) att bl.a. följande strukturella villkor bör gälla som grundläggande förutsättningar för statliga organisationsbidrag till organisationer inom det civila samhället och andra statliga bidrag av motsvarande karaktär, nämligen att bidrag kan lämnas till en organisation som bl.a.

- saknar vinstsyfte
- har ett syfte som överensstämmer med syftet för bidraget och som är förenligt med de värderingar som präglar ett demokratiskt samhälle
- är demokratiskt uppbyggd
- i sin verksamhet respekterar demokratins idéer, inklusive principerna om jämställdhet och förbud mot diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder, om det inte finns ett legitimt ändamål för särbehandling.

Vidare angavs i propositionen att dessa villkor successivt skulle införas för statsbidrag till organisationer inom det civila samhället i samband med att bidragssystem ses över och förändras. Riksdagen hade ingen annan uppfattning är regeringen (bet. 2009/10:KrU7, rskr. 2009/10:195).

Enligt uppgift från Kulturdepartementet har regeringen under senare år tagit fram bidragsformer och särskilda villkor till statsbidrag i enlighet med vad som angavs i propositionen.

MUCF delar sedan juli 2008 ut bidrag enligt förordningen (2008:63) om statsbidrag till organisationer bildade på etnisk grund. Bidragen går till etniska organisationer och paraplyorganisationer för etniska organisationer som arbetar med språk, kultur, identitet och delaktighet i samhället. För att få bidrag ska organisationerna vara demokratiskt uppbyggda, följa demokratins idéer och leva upp till villkoren som beskrivs i förordningen. Bidraget kan gå till löpande verksamhet, t.ex. kostnader för kansli, administration eller anställda. För 2016 har 60 etniska organisationer tilldelats bidrag på nära 19 miljoner kronor. Kulturdepartementet har nyligen sett över förordningen (Ds 2015:38) och föreslår ett antal justeringar, bl.a. följande:

Förordningen (2008:63) om statsbidrag till organisationer bildade på etnisk grund får ett reviderat syfte med förtydligat ändamål om att stärka

gruppens ställning i samhället, vilket i större utsträckning överensstämmer med de formuleringar som används för de övriga organisationsbidrag som ingår i översynen. Vidare föreslår utredningen en sänkning av kravet på att en organisation ska ha minst 1 000 medlemmar till 500, detta för att underlätta för nyare organisationer att få tillträde till statsbidraget.

Förslagen har varit ute på remiss och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan har regeringen i propositionen En politik för det civila samhället (prop. 2009/10:55) angett att vissa strukturella villkor bör gälla för en organisation för att få statliga organisationsbidrag, bl.a. att syftet är förenligt med de värderingar som präglar ett demokratiskt samhälle. Regeringen har härefter successivt utarbetat bidragsformer och bidragsvillkor enligt vad som angavs i propositionen.

När det gäller motionsyrkandena om statsbidrag till organisationer bildade på etnisk grund konstaterar utskottet att förordningen om statsbidrag till organisationer bildade på etnisk grund nyligen setts över och för närvarande bereds i Regeringskansliet. Denna beredning bör enligt utskottet inte föregripas.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet att motionerna 2015/16:1841 (SD), 2015/16:2397 (C) yrkande 4 och 2015/16:2943 (SD) yrkandena 1 och 2 inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida, varför de avstyrks.

Civilsamhällets betydelse för att förebygga våldsbejakande extremism

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att vidta förebyggande åtgärder mot våldsbejakande extremism, med hänvisning till det arbete som pågår.

Jämför reservation 8 (M).

Motionen

Olof Lavesson m.fl. (M) framhåller i motion 2015/16:2136 att våldsbejakande extremism måste, utöver rättsväsendets insatser, mötas med förebyggande åtgärder och en fungerande avhopparverksamhet. Enligt motionärerna behövs ett nära samarbete mellan de offentliga, privata och ideella delarna av Sverige (yrkande 1).

Bakgrund

I juni 2014 tillsatte den förra regeringen en nationell samordnare för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (dir. 2014:103). Samordnarens huvuduppdrag är att förbättra samverkan mellan myndigheter, kommuner och organisationer på nationell, regional och lokal nivå när det gäller arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. För att stärka den nationella samordnarens arbete har den nuvarande regeringen gett samordnaren två tilläggsdirektiv som innebär att samordnaren dels ska förbättra stödet till anhöriga och uppmuntra till insatser för individer som vill lämna våldsbejakande extremistiska rörelser (dir. 2015:27), dels ge en etablerad frivilligorganisation som anmäler sitt intresse i uppdrag att genomföra en pilotverksamhet med en nationell stödtelefon dit bl.a. anhöriga, kommuner och organisationer kan vända sig för att få information, råd och stöd (dir. 2015:86). Uppdragen ska redovisas senast den 15 juni 2016.

Den 12 januari 2016 anförde kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke följande i sitt svar på interpellation 2015/16:276:

Roger Haddad har frågat mig vilket ansvar jag anser att regeringen har i arbetet mot radikaliserings. Han har också frågat vilka konkreta förslag som regeringen kommer att lägga fram för att underlätta för muslimska församlingar att intensifiera arbetet mot våldsbejakande islamistisk extremism och rekrytering av radikaliserade unga till terrororganisationer. Jag vill tydliggöra att regeringen har ansvar för att vidta de nödvändiga åtgärder som värnar demokratin och som stärker det förebyggande arbetet. Därigenom har regeringen också ansvar för att kommunerna har tillgång till kunskap och åtgärder som kan förebygga radikaliserings och rekrytering till våldsbejakande extremism.

Regeringen har under året kraftfullt förstärkt det förebyggande arbetet, bland annat för att utveckla myndigheternas förebyggande insatser och metoder. Detta finns redovisat i skrivelsen Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism (skr. 2014/15:144).

När det gäller förebyggande insatser är det av central vikt att det finns en samverkan både på nationell och på lokal nivå mellan insatser som värnar demokratin mot våldsbejakande extremism och det brottsförebyggande arbetet.

I Sveriges arbete mot terrorism, som vägleds av den strategi som lades fram i augusti – Förebygga, Förhindra, Försvara – finns därför ett tydligt fokus på förebyggande åtgärder, för att förebygga radikaliserings och rekrytering till extremist- och terroristgrupper.

De 21 åtgärder som pågår för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism är grupperade inom fem områden: nationell samordning för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism, åtgärder för att värna demokratin och alla människors lika värde och rättigheter, åtgärder mot identifierade risker, åtgärder för att individer ska lämna våldsbejakande extremistiska rörelser samt stärkt nordiskt och internationellt kunskaps- och erfarenhetsutbyte.

Genom att förstärka resurserna till den nationella samordnaren för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism, Mona Sahlin, har regeringen underlättat för myndigheter, kommuner och organisationer att utveckla sitt arbete. Samordnaren genomför kommunbesök och utbildningar som anpassas till lokala behov. På samordnarens webbplats finns även rekommendationer om hur det lokala förebyggande arbetet kan

byggas upp. En av dessa rekommendationer är att kommunerna ska involvera det civila samhällets organisationer i arbetet.

Det civila samhällets organisationer inklusive trossamfunden är mycket viktiga aktörer i arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism. Det är dock viktigt att insatser från trossamfund och organisationer kommer till stånd genom deras eget initiativ. Regeringen varken kan eller bör styra det civila samhällets arbete.

Organisationer och trossamfund har sedan 2011 kunnat söka statsbidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, för verksamhet som värnar demokratin. Regeringen har avsatt 8 miljoner kronor för statsbidrag inom detta område under 2016. Även Allmänna arvsfonden ger stöd till insatser som förebygger våldsbejakande extremism och har gett stöd till ett antal sådana projekt som olika organisationer nu driver.

Regeringen har också skapat förutsättningar för trossamfunden att få stöd för att utveckla sitt arbete. Nämnden för statligt stöd till trossamfund, SST, har i uppdrag att i dialog med trossamfunden stimulera deras arbete med demokrati och demokratisk medvetenhet med fokus på kvinnor och ungdomar. Myndigheten har också i uppdrag att i dialog med de trossamfund som vill utveckla sitt arbete mot våldsbejakande extremism stimulera dessa samfunds stöd till ungdomar, föräldrar och anhöriga. Dessa uppdrag fortsätter även under 2016.

Regeringen har med dessa uppdrag till MUCF och SST underlättat för de organisationer och trossamfund som vill utveckla sitt arbete med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism och i förlängningen mot radikaliserings och rekrytering till extremist- och terroristgrupper.

Kommunerna och det civila samhällets organisationer, inklusive trossamfunden, är centrala i det här arbetet. Det handlar om att fånga upp unga människor som är i en radikaliseringsprocess eller att till och med fånga upp dem innan de kommer in i en radikaliseringsprocess och innan de rekryteras och blir resande och eventuellt begår brott mot mänskligheten. Då behöver man kunna identifiera dessa unga människor tidigt. Det görs bäst i kommunen, lokalt och väldigt nära.

Vi kommer att fortsätta att arbeta på det sättet med att uppvakta kommunerna. Jag hoppas att Sveriges alla kommuner förstår allvaret och inleder ett tydligt arbete för att värna demokratin men också för att arbeta mot radikaliserings och att man i det arbetet samarbetar.

Riksdagen beslutade i december 2015 om en ny nationell strategi mot terrorism – Förebygga, Förhindra, Försvåra – som ska vara utgångspunkten för Sveriges långsiktiga arbete på detta område, både nationellt och internationellt (skr. 2014/15:146, bet. 2015/16:JuU7, rskr. 2015/16:86). I strategin betonas vikten av samverkan och en tydlig uppföljning av det arbete som görs.

Vidare behandlade riksdagen i januari 2016 regeringens skrivelse Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism (skr. 2014/15:144, bet. 2015/16:KU4, rskr. 2015/16:137). I skrivelsen redovisas de åtgärder som regeringen har vidtagit för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Åtgärderna syftar till att öka kunskapen om våldsbejakande extremism och att utveckla förebyggande insatser och metoder. Myndigheter, kommuner och det civila samhällets organisationer

inklusive trossamfund ska genom dessa åtgärder mer samordnat och effektivt kunna bidra till att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

MUCF lämnar bidrag till projekt mot rasism och liknande former av intolerans. Bidraget kan sökas av ideella föreningar och stiftelser som inte är statliga eller kommunala och som saknar vinstsyfte. Bidraget ska gå till projekt som förebygger och motverkar rasism och liknande former av intolerans, t.ex.

- islamofobi
- afrofobi
- antisemitism
- antiziganism.

Bidrag kan också sökas till verksamheter som förebygger att antidemokratiska beteenden utvecklas, att individer radikaliseras eller för att stödja individer som vill lämna våldsbejakande extremistmiljöer. Förutom ideella organisationer och stiftelser kan även kommuner söka bidrag under förutsättning att de samarbetar med minst en ideell förening eller stiftelse.

Enligt MUCF:s regleringsbrev för 2016 ska myndigheten betala ut 1,8 miljoner kronor till Stiftelsen Exit Fryshuset för den avhopparverksamhet som stiftelsen bedriver. Medlen belastar anslaget 2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m. inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering.

Nämnden för statligt stöd till trossamfund (SST) har i sitt regleringsbrev för 2016 fått i uppdrag av regeringen att utvidga och fördjupa dialogen med trossamfunden i syfte att stimulera arbetet med demokrati och demokratisk medvetenhet. Nämnden ska även fortsatt utveckla dialogen till att inkludera ett brett spektrum av samfund och grupperingar inom samfunden, särskilt med fokus på kvinnor och ungdomar. SST ska vidare i dialog med de trossamfund som vill utveckla sitt arbete med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism stimulera dessa samfunds stöd till ungdomar, föräldrar och anhöriga. För att genomföra uppdraget får SST 800 000 kronor under 2016 från utgiftsområde 1 Rikets styrelse, anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati, anslagspost 28 Värna demokratin-SST. Uppdraget ska redovisas till Kulturdepartementet senast den 1 juni 2017.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas uppfattning att våldsbejakande extremism måste mötas med kraftfulla förebyggande åtgärder, och att det bör finnas insatser och stöd för individer som vill lämna våldsbejakande extremistiska rörelser, dvs. en avhopparverksamhet. Som framgår ovan vidtas redan en rad förebyggande åtgärder, bl.a. genom den nationella samordnaren för våldsbejakande extremism, som ska förbättra samverkan mellan myndigheter, kommuner och organisationer på nationell, regional och lokal nivå för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Samordnaren ska även verka för att öka kunskapen om våldsbejakande extremism samt främja utvecklingen av

förebyggande metoder. När det gäller avhopparverksamhet framgår ovan att olika insatser görs och att även medel har avsatts för detta arbete.

Mot bakgrund av det arbete som pågår anser utskottet att motion 2015/16:2136 (M) yrkande 1 i stort är tillgodosett, varför det avstyrks.

Civilsamhällets betydelse för integration

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att vidta fler åtgärder på integrationsområdet, med hänvisning till bl.a. det arbete som pågår. Jämför reservationerna 9 (M) och 10 (C).

Motionerna

I motion 2015/16:2136 av Olof Lavesson m.fl. (M) framhålls att det civila samhället under lång tid har bidragit positivt till samhällsutvecklingen genom ett framgångsrikt integrationsarbete. Motionärerna påtalar att Riksrevisionen i sin rapport Staten och det civila samhället i integrationsarbetet (RiR 2014:3) konstaterar att det finns mycket kvar att göra på området och därför föreslår, vilket motionärerna ställer sig bakom, att regeringen och MUCF vidtar ytterligare åtgärder för att få önskad effekt (yrkande 2).

Per Lodenius m.fl. (C) framför i motion 2015/16:3029 att man bör förbättra möjligheterna för civilsamhället att bidra till integration och ökad delaktighet i samhället (yrkande 2).

Johanna Jönsson m.fl. (C) förespråkar i motion 2015/16:3245 att en starkare integrationsaspekt mellan olika grupper vägs in i de bidrag som delas ut till civilsamhället. Samtidigt framhåller motionärerna att ett förtroende måste byggas upp mellan det offentliga Sverige och dess nya invånare (yrkande 4).

I yrkande 14 i samma motion framför motionärerna att man bör utreda möjligheten att ge stöd till civilsamhället för att hjälpa EU-medborgare i deras hemländer.

Bakgrund

År 2013 publicerade MUCF en forskningsöversikt om civilsamhället i relation till integration (Det civila samhället och integration – En kunskapsöversikt). Syftet var att kartlägga och analysera svensk och nordisk forskning om det civila samhället och integration.

Av översiktens slutsats framgår bl.a. följande:

Ett viktigt bidrag till forskning om civilsamhälle och integration skulle således vara en tydligare systematisering av de resultat som finns och en jämförelse av dessa resultat mellan olika forskningsområden. Vilka resultat verkar överensstämma, vilka verkar motsäga varandra och så vidare.

Det är samtidigt uppenbart att forskning som fokuserat på flera viktiga delar av det svenska civilsamhället inte särskilt mycket har berört integrationsfrågan. Här finns fortfarande mycket att göra. Bland annat bör man försöka utveckla komparativa studier där man jämför olika delar av det svenska civilsamhällets bidrag till integration utifrån både input, i termer av deltagande och styrning, och output, i termer av opinionsbildning, politisk påverkan och direkta insatser.

Denna kartläggning visar också att det finns en tydlig kunskapslucka om organisationer inom det civila samhället och deras insatser för integration på det lokala planet. Inte minst olika religiösa organisationer och föreningars arbete med nyanlända är ett område som skulle behöva mer forskning. Detta gäller både de verksamheter som utvecklas i egen regi och de som sker i samverkan med andra aktörer från den offentliga och den ideella sfären.

Forskning om diskriminering inom det civila samhället har också enbart omfattat ett fåtal organisationer och skulle kunna utvecklas mer. Man bör även titta mer på social mobilisering i integrationsfrågor bortom de traditionella formella organisationerna, till exempel via sociala medier.

I mars 2014 överlämnade Riksrevisionen granskningsrapporten Staten och det civila samhället i integrationsarbetet (RiR 2014:3) till riksdagen. Riksrevisionen rekommenderade i sin rapport regeringen att

- genomföra en samlad analys av den statliga finansieringen av civilsamhället på integrationsområdet
- efterfråga uppföljning av samarbetet med det civila samhället från Arbetsförmedlingen och Migrationsverket
- analysera behovet att vidta generellt stödjande åtgärder i syfte att underlätta civilsamhällets deltagande i upphandlingar
- tydliggöra den roll som överenskommelsen inom integrationsområdet har i regeringens integrationspolitik.

Regeringen överlämnade 2014, med anledning av Riksrevisionens rapport, skrivelse 2013/14:244 till riksdagen. Arbetsmarknadsutskottet behandlade skrivelsen i juni 2015 och anförde bl.a. följande:

Utskottet noterar med stor tillfredsställelse att regeringen ser det civila samhället som en viktig samhällsaktör när det gäller etablering av nyanlända invandrare. Utskottet uppmärksammar att arbetsmarknadsminister Ylva Johansson den 8 maj 2015 bjöd in företrädare för civilsamhället och kommuner till en konferens om hur det civila samhällets roll för nyanlända invandras etablering kan stärkas och utvecklas. Utskottet hyser förhoppning om att Riksrevisionens granskning, där förutsättningarna för det civila samhället har uppmärksammats, kan leda till att det civila samhällets roll ytterligare förstärks och förbättras.

Utskottet ställer sig positivt till att regeringen i vårändringsbudgeten för 2015 satsar ytterligare 30 miljoner kronor för att stärka verksamheten med flyktingguider och familjekontakter. I vårändringsbudgeten för 2015 aviserar regeringen också en ökning av idrottsanslagen med 32 miljoner kronor under 2015 och 64 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2016. Medlen ska användas för att stödja idrottsrörelsens arbete med nyanlända invandrare. Utskottet välkomnar även denna satsning.

Med anledning av Riksrevisionens rekommendationer att tydliggöra den roll som överenskommelsen inom integrationsområdet har i regeringens integrationspolitik, hänvisar utskottet till att regeringen i

budgetpropositionen för 2015 angav att formerna för arbetet med överenskommelsen kan behöva ses över.

Utskottet välkomnar att en särskild utredare har fått i uppdrag att bl.a. undersöka möjligheterna att på olika sätt göra det lättare för det civila samhällets organisationer att bedriva sin verksamhet så att dessa organisationers kompetens och kapacitet bättre kan tas till vara. Regeringen har också beslutat om att utvidga utredarens uppdrag till att omfatta hur det civila samhällets villkor kan stärkas så att dess roll i demokratin kan värnas och utvecklas. Uppdraget ska redovisas senast den 29 februari 2016 (dir. 2014:40 och 2015:38).

— — —

Utskottet konstaterar att regeringens åtgärder innefattar flera satsningar, utredningsuppdrag och andra åtgärder som i stort är inriktade på Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Åtgärderna syftar till att ytterligare förbättra förutsättningarna för det civila samhällets roll i integrationsarbetet.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan ser utskottet inget behov av att vidta åtgärder med anledning av framställda motionsyrkanden som därmed avstyrks. Riksdagen bör vidare lägga regeringens skrivelse 2013/14:244 till handlingarna.

En överenskommelse mellan Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och idéburna organisationer inom integrationsområdet träffades 2010. Till denna överenskommelse har över 40 nationella organisationer anslutit sig, däribland ett flertal paraplyorganisationer. En extern utvärdering har genomförts och en rapport lämnades i april 2015 som visade att formerna för arbetet behöver ses över. Enligt uppgift från Kulturdepartementet förs nu samtal om en eventuell avveckling av överenskommelsen. En avveckling skulle i så fall ske på det nationella planet till förmån för en integrationspolitisk plattform eller liknande. Alla tre parter (regeringen, organisationer och SKL) är överens om att en effektivisering av formerna behövs.

Riksdagen beslutade med anledning av regeringens proposition 2015/16:47 Extra ändringsbudget för 2015 att mot bakgrund av den rådande flyktingsituationen tillföra ytterligare medel enligt följande: 961 miljoner kronor till anslaget 1:2 Ersättning och bostadskostnader inom utgiftsområde 8, 20 miljoner kronor till anslaget 13:1 Stöd till idrotten, 105 miljoner kronor till anslaget 13:6 Insatser för den ideella sektorn och 75 miljoner kronor till anslaget 14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen, samtliga inom utgiftsområde 17, och 9,8 miljarder kronor till anslaget 1:5 Tillfälligt stöd till kommuner och landsting inom utgiftsområde 25 (bet. 2015/16:FiU18, rskr. 2015/16:92, rskr. 2015/16:93, rskr. 2015/16:94 och rskr. 2015/16:96).

Enligt uppgift från Kulturdepartementet samlade regeringen i oktober 2015 kommuner, myndigheter, företag, fackliga organisationer, civilsamhället och andra aktörer för att tillsammans utveckla arbetssätten så att nyanlända vuxna snabbt kan börja jobba, att barnen kan få en bra skolgång och att alla kan komma in i samhällsgemenskapen. Regeringen har därefter, cirka två gånger per månad, haft samtal med representanter för det civila samhället som arbetar med flyktingsituationen. Enligt Kulturdepartementet ser regeringen det civila

samhällets organisationer som centrala när det gäller arbetet med asylsökandes situation och nyanländas etablering och integration.

När det gäller motionen om att hjälpa EU-medborgare i deras hemländer kan det nämnas att regeringen den 29 januari 2015 beslutade att utse en särskild utredare som skulle fungera som nationell samordnare och stöd för myndigheter, kommuner, landsting och organisationer som möter utsatta EES-medborgare som vistas tillfälligt i Sverige, dvs. under högst tre månader, och som inte har uppehållsrätt. Den 1 februari 2016 lämnade utredaren sitt betänkande Framtid sökes – Slutredovisning från nationella samordnaren för utsatta EU-medborgare (SOU 2016:6). I betänkandet anges bl.a. följande:

Varje medlemsstat inom EU ska bekämpa fattigdom, utanförskap och diskriminering hos sina medborgare. Det ansvar som exempelvis Rumänien och Bulgarien har i detta avseende kan och ska Sverige inte ta över. Däremot bör gott arbete som bedrivs i dessa länder stöttas. Samarbeten kan utvecklas på både nationell, regional och lokal nivå. Sverige bör bidra till att öka samverkan inom EU, samt med Rumänien och Bulgarien, för att motverka fördomar och utanförskap för de utsatta EU-medborgarna.

Ett konkret sätt att förverkliga detta är att involvera svenska idéburna organisationer som har en genomtänkt strategi och en beprövad metod i sitt arbete i Bulgarien och Rumänien. För att lyfta en grupp ur fattigdom är utbildning, hälsa, försörjning och strukturella reformer fyra huvudområden som bör stärkas.

Det finns flera svenska biståndsorganisationer som har ett väletablerat arbete i främst Rumänien, och delvis i Bulgarien. Några av dessa startade på 1990-talet genom ett engagemang för de rumänska barnhemsbarnen, vars svåra förhållanden kom i dagen efter kommunismens fall. I dag arbetar dessa organisationer med att stötta utsatta minoriteter vilka lever i djupt utanförskap. Till stor del rör det sig om romer.

Under utredningstiden har kontakter mellan organisationer i Sverige och deras partners i Rumänien och Bulgarien utvecklats och stärkts. Röda Korset, Hjärta till Hjärta, Hoppets stjärna, Läkarmissionen, Erikshjälpen och SOS Barnbyar är några exempel på dem som reagerat på närvaron av utsatta EU-medborgare i Sverige med att det senaste året utöka sin verksamhet i deras ursprungsländer.

Med beaktan av de argument och kunskapskällor som framkommit under utredningstiden är samordnarens bestämda uppfattning att penningbidrag till utsatta EU-medborgare ger störst möjligheter till långsiktig förändring genom organisationer som på ett strukturerat och uthålligt sätt arbetar i ursprungsländerna.

Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Vidare kan nämnas att samordnaren i juni 2015 bjöd in till ett möte med svenska idéburna organisationer som är aktiva i Rumänien och Bulgarien, där man bl.a. diskuterade samarbete mellan nämnda organisationer. I september 2015 arrangerade samordnaren och barn-, äldre- och jämställdhetsministern en konferens där temat var möjligheter för svenska idéburna organisationer att samverka i sitt arbete med utsatta EU-medborgare i ursprungsländerna. Under

denna konferens bildades ett nätverk för samverkan mellan svenska idéburna organisationer med verksamhet i Rumänien eller Bulgarien.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan, och som arbetsmarknadsutskottet konstaterade i juni 2015, vidtar regeringen en rad åtgärder och satsningar i linje med motionärernas önskemål. Regeringen har dessutom under hösten 2015 samlat civilsamhället och andra aktörer för att tillsammans utveckla arbetssätt för att stärka integrationen. Mot bakgrund av detta arbete, och med hänsyn till att beredningen av betänkandet Framtid sökes – Slutredovisning från nationella samordnaren för utsatta EU-medborgare inte bör föregripas, avstyrker utskottet motionerna 2015/16:2136 (M) yrkande 2, 2015/16:3029 (C) yrkande 2 och 2015/16:3245 (C) yrkandena 4 och 14.

Utökad stöd till organisationer som arbetar för invandrarkvinnors självständiga organisering och frigörelse

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att utöka stödet till organisationer som arbetar för invandrarkvinnors självständiga organisering och frigörelse med hänvisning till de bidrag som kan sökas.

Motionen

Amineh Kakabaveh m.fl. (V) framhåller i motion 2015/16:987 att organisationer som arbetar för invandrarkvinnors självständiga organisering och frigörelse från hedersnormer och liknande former av förtryckande strukturer bör få ett ökat politiskt och ekonomiskt stöd (yrkande 2).

Bakgrund

Enligt uppgift från Kulturdepartementet fördelar regeringen olika bidrag i syfte att stärka kvinnors organisering i egna sammanslutningar.

Bland annat fördelar MUCF stöd enligt förordningen (2005:1089) om statsbidrag för kvinnors organisering. Bidrag kan sökas för att främja kvinnors deltagande i den demokratiska processen och i samhällslivet samt för att möjliggöra för kvinnor att bevaka sina rättigheter och driva sina krav. Stödet uppgår under 2016 till drygt 28 miljoner kronor (anslaget 13:3 Bidrag till kvinnors organisering inom utg.omr. 17).

MUCF fördelar även organisationsbidrag till organisationer enligt förordningen (2008:63) om statsbidrag till organisationer bildade på etnisk grund.

Utskottets ställningstagande

Med hänsyn till de bidrag som kan sökas av bl.a. organisationer som arbetar för invandrarkvinnors självständiga organisering och frigörelse anser utskottet att motionsyrkandet inte bör föranleda någon åtgärd. Därmed avstyrks motion 2015/16:987 (V) yrkande 2.

Volontärernas betydelse för samhället

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om volontärernas betydelse med hänvisning till att yrkandet får anses tillgodosett.

Jämför reservation 11 (M).

Motionen

Olof Lavesson m.fl. (M) framhåller i motion 2015/16:2136 volontärarbetarnas betydelse för samhället (yrkande 3).

Bakgrund

Av Ersta Sköndal högskolas befolkningsstudie Folk i rörelse – medborgerligt engagemang 1992–2014 framgår att omfattningen av det frivilliga arbetet i Sverige har varit väldigt stabilt mellan 1992 och 2014. Omkring hälften av den vuxna befolkningen (16–74 år) har arbetat ideellt.

Vidare kan nämnas Volontärbyrån, som är en ideell verksamhet inom intresseorganisationen Forum – idéburna organisationer med social inriktning, som har funnits sedan 2002. Forum arbetar bl.a. för att civilsamhället ska ses som en central del av samhällsutvecklingen såväl för demokratin som för välfärden. Volontärbyrån hjälper människor och ideella organisationer att hitta varandra genom att förmedla ideella uppdrag och genom att utbilda och stödja föreningar i frågor om ideellt engagemang.

Ungdomar mellan 17 och 30 år kan göra en insats som volontär genom EU-programmet Erasmus+ Ung och Aktiv. Ett projekt kan genomföras inom kultur-, idrotts- eller miljöområdet, på fritidsgårdar eller i ungdomsorganisationer. Kommunala verksamheter, organisationer eller lokala projekt kan ta emot och skicka volontärer för en period på mellan två och tolv månader. EU-programmet betalar resa, fickpengar och boende.

För att stödja och stärka civilsamhällets organisationer i deras arbete med den rådande flyktingsituationen och med etableringen av nyanlända har

regeringen, som nämnts ovan, i december 2015 beslutat om fördelningen av 200 miljoner kronor till det civila samhällets organisationer (prop. 2015/16:47, bet. 2015/16:FiU18, rskr. 2015/16:92, rskr. 2015/16:93, rskr. 2015/16:94, rskr. 2015/16:96). Pengarna ska enligt Kulturdepartementet användas för att organisationerna ska kunna omhänderta det frivilliga engagemanget och skapa uthållighet i sitt arbete, och är en del av den sexpartiöverenskommelse som slöts i oktober 2015 om insatser med anledning av flyktingsituationen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas uppfattning om volontärernas betydelse för samhället och vill betona att ideellt arbete många gånger är nödvändigt för att upprätthålla vissa av de verksamheter som bedrivs i Sverige i dag. Som exempel kan nämnas allt det frivilligarbete som har utförts i samband med den rådande flyktingsituationen. Utskottet anser att motion 2015/16:2136 (M) yrkande 3 är tillgodosett och inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida, varför det avstyrks.

Partnerskap mellan idéburna organisationer och det offentliga

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om samarbeten mellan idéburna organisationer och det offentliga med hänvisning till att beredningen av Utredningen för ett stärkt civilsamhälles betänkande och Valfärdsutredningens arbete inte bör föregripas.

Jämför reservation 12 (C).

Motionen

Per Lodenius m.fl. (C) framhåller i motion 2015/16:3029 att det ibland kan uppstå svårigheter när idéburna organisationer vill samarbeta med det offentliga för att göra samhällsinsatser. Detta beror enligt motionärerna på att det inte finns några tydliga modeller att använda, likt modeller vid upphandling (yrkande 4).

Bakgrund

Enligt Kulturdepartementet finns det flera modeller som kan användas vid samarbeten mellan det civila samhället och det offentliga. En modell är IOP (Idéburet-offentligt partnerskap). Detta är en form av samarbete som vuxit fram mellan det offentliga och aktörer inom civilsamhället på det sociala området, och som inte bygger på marknadsmekanismer och kommersiella kontrakt, utan på ömsesidighet. IOP har använts av flera kommuner och

landsting. Den offentliga verksamheten svarar för en viss typ av stöd, t.ex. att tillhandahålla lokaler och vissa verksamhetsbidrag, medan de idéburna organisationerna ansvarar för driften och själva verksamheten. Utredningen för ett stärkt civilsamhälle tar upp denna modell och andra frågor som rör samarbeten samt vikten av strukturer för dialog m.m. Utredningen nämner också att regeringen i direktiven till Valfärdsutredningen (Fi 2015:02) har uttalat att det finns behov av att hitta ytterligare former för hur det offentliga kan samverka med idéburna aktörer, t.ex. genom att utveckla möjligheterna för det offentliga och icke vinstdrivande aktörer att ingå partnerskap i syfte att samverka för att lösa en viss uppgift inom välfärden (dir. 2015:22). Frågan om hur IOP-modellen kan användas och utvecklas kommer därför enligt utredningen att analyseras ytterligare inom ramen för Valfärdsutredningens uppdrag.

Under hösten 2015 sköt regeringen till 500 000 kronor till MUCF för att ta fram en vägledning om samverkan mellan kommuner och civilsamhället i flyktingsituationen. Uppdraget ska redovisas i slutet av april 2016. (Regleringsbrev för 2016, anslaget 6:1 Allmänna val demokrati, utg.omr. 1).

Partsgemensamt forum utgör en plattform för dialog på nationell nivå mellan regeringen och det civila samhällets organisationer. MUCF administrerar forumet. Det är dialogen i sig som är syftet med forumet. Avsikten är att samtalen ska kunna bidra till att förbättra villkoren för civilsamhällets organisationer så att de bl.a. kan vara organisatörer av verksamheter och på så sätt bidra till samhällsutvecklingen och välfärden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill i likhet med motionärerna understryka vikten av att underlätta för de idéburna organisationerna vid samarbeten med det offentliga. Som framgår ovan finns det modeller och vägledning att ta hjälp av. Utskottet anser att Regeringskansliets beredning av Utredningen för ett stärkt civilsamhälles betänkande inte bör föregripas och inte heller Valfärdsutredningens arbete. Motion 2015/16:3029 (C) yrkande 4 bör därför inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida, varför det avstyrks.

Konsekvensanalyser för civilsamhället i statliga utredningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att redovisa konsekvenser för civilsamhället när det gäller utredningar och förslag, med hänvisning till att beredningen av betänkandet från Utredningen för ett stärkt civilsamhälle inte bör föregripas.

Motionen

Penilla Gunther (KD) framför i motion 2015/16:864 att hon vill värna ett starkt civilsamhälle och se en större medvetenhet vad gäller konsekvenserna för civilsamhället när det gäller statliga utredningar och förslag. Hon anser att statliga utredningar och förslag också ska omfatta konsekvensanalyser för civilsamhället, på samma sätt som de ska innehålla kostnadsberäkningar och andra konsekvensbeskrivningar.

Bakgrund

Utredningen för ett stärkt civilsamhälle föreslår att det införs ett krav i kommittéförordningen (1998:1474) om att i de fall förslagen i ett betänkande har betydelse för villkoren för det civila samhällets organisationer ska konsekvenserna i det avseendet redovisas i betänkandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att motionärens förslag ligger i linje med vad Utredningen för ett stärkt civilsamhälles föreslår. Utskottet anser att beredningen av utredningens betänkande inte bör föregripas och avstyrker därmed motion 2015/16:864 (KD).

Validering av icke-formellt och informellt lärande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om validering av icke-formellt och informellt lärande med hänvisning till att Valideringsutredningens ställningstaganden inte bör föregripas.

Motionen

Rickard Nordin (C) föreslår i motion 2015/16:940 att MUCF i samverkan med Arbetsförmedlingen och Myndigheten för yrkeshögskolan bör ges i uppdrag att verkställa Europeiska rådets rekommendation att inrätta arrangemang för validering av icke-formellt och informellt lärande. Motionären påpekar att med fler verktyg och ett bättre ramverk för matchning på arbetsmarknaden kan fler få chansen att växa genom civilsamhället, vilket kan leda till en anställning.

Bakgrund

Den 19 november 2015 beslutade regeringen att tillsätta en kommitté om en samordnad utveckling av validering (dir. 2015:120).

Enligt direktiven ska en kommitté i form av en nationell delegation följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete inom valideringsområdet på den nationella och regionala nivån. Delegationen ska också lämna förslag på en nationell strategi för validering som präglas av effektivitet, långsiktighet och överblickbarhet och som gynnar utvecklingen av hållbara och generella strukturer för validering på nationell och regional nivå. Delegationen ska bl.a.

- lämna förslag på en nationell strategi för validering
- verka för att en samsyn på validering, dess innebörd och funktion etableras inom utbildningsväsendet och arbetslivet
- följa och analysera omfattningen och resultatet av validering inom utbildningsväsende och arbetsliv
- sprida kunskap om goda exempel i fråga om validering
- arbeta för att information om validering som tillgodoser den enskildes behov görs tillgänglig
- lämna förslag till regeringen och ta behövliga initiativ till förändringar som stärker valideringsarbetet inom utbildningsväsendet och arbetslivet
- lämna nödvändiga författningsförslag.

I direktiven anges att med validering avses en strukturerad bedömning och ett erkännande av kunskaper och kompetens som en person har oberoende av hur de har förvärvats, samt att validering syftar till att individen ska kunna få en kvalifikation, dvs. ett formellt intyg på att kompetensen motsvarar fastställda och erkända kriterier inom utbildning eller arbetsliv. Vidare nämns i direktiven att validering lyfts fram inom både EU och av OECD som ett viktigt verktyg för det livslånga lärandet, för ökad anställningsbarhet och för en ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 december 2019.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att kommitténs förslag inte bör föregripas och avstyrker därmed motion 2015/16:940 (C).

Idrottsfrågor

Kulturutskottets uppföljning och utvärdering

Kulturutskottet beslutade den 27 januari 2015 att genomföra en uppföljning och utvärdering av målen för den statliga idrottspolitiken med inriktning mot barn och unga. Uppföljningens inriktning är att beskriva och analysera hur aktörerna ser på de statliga insatserna för barns och ungdomars idrottsverksamhet samt vilka resultat av den statliga bidragsgivningen och andra insatser som kan ses när det gäller barns och ungdomars idrottsutövande utifrån riksdagens idrottspolitiska mål och ett jämställdhets-, jämlikhets- och barnrättsperspektiv.

Utskottets uppföljnings- och utvärderingsgrupp lämnade i maj 2015 en förstudie där syftet varit att dels översiktligt beskriva de idrottspolitiska målen och ge exempel på statliga insatser, dels ta fram ett underlag för ett ställningstagande till inriktning på uppföljningen och utvärderingen. Arbetet med uppföljningen påbörjades, i enlighet med tidsplanen i förstudien, i januari 2016.

Värna föreningsdriven idrott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att värna föreningsidrotten med hänvisning till att motionen till stor del får anses tillgodosedd.

Motionen

Mattias Ottosson (S) understryker i motion 2015/16:1411 vikten av att aktivt värna föreningsdriven idrott och lyfter fram föreningslivets positiva aspekter, bl.a. att föreningslivet ger kunskap om hur demokrati utövas i praktiken samt skänker sammanhållning, glädje och laganda. Motionären framhåller att det finns många skäl att även i framtiden stödja den insats som alla ledare, tränare, föräldrar, styrelser och arbetsgrupper gör för den svenska idrotten.

Bakgrund

Den svenska idrottsrörelsen består av ca 20 000 ideella idrottsföreningar över hela landet. År 2014 var antalet medlemmar i åldern 6–80 år totalt ca 3 185 000. Antalet personer med ledaruppdrag i samma åldersspann var ca 849 000.

Idrotten är till största delen egenfinansierad, och det största bidraget står enligt Riksidrottsförbundet (RF) de ideella ledarna för. Enligt en studie gjord 2005 av Ersta Sköndal högskola lade de ideella ledarna ned sammanlagt 176 miljoner timmar på sitt ledarskap, vilket omräknat i pengar uppgavs vara värt

närmare 30 miljarder kronor. Enligt 2013 års särskilda Eurobarometer 412 om idrott och fysisk aktivitet ligger Sverige i topp när det gäller ideellt engagemang inom idrotten.

Vidare kan det nämnas att Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna, som utbildar idrottsrörelsens ideella ledare, har ökat sin studieverksamhet sedan 2010. Bland annat har antalet utbildningstimmar ökat med drygt 100 000 och uppgick 2014 till ca 1,7 miljoner timmar.

Regeringen konstaterar i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17 s. 197) följande om Centrum för idrottsforskning (CIF) rapport Idrottens pris – Om idrottens kostnader och medlemskapets betydelse (2015:2):

CIF:s fördjupningsstudier om kostnader inom barn- och ungdomsidrotten visar att föreningsidrotten alltjämt har en stark ställning hos både föräldrar och föreningar. Å andra sidan upplever båda grupperna ett starkt marknadstryck, dvs. att verksamheten tenderar att i ökad utsträckning kommersialiseras. För föräldrar med barn och unga i föreningsidrotten handlar det om ökade kostnader för barnens idrottande. Detta sker i form av avgifter t.ex. för deltagande i cuper och träningsläger. Likaledes upplever dessa föräldrar föreningarnas förväntningar på ideella insatser som betungande. Idrottsföreningarna upplever i sin tur krav på att bedriva en alltmer professionaliserad och kundorienterad verksamhet.

CIF pekar på att marknadstrycket tenderar att höja kostnader för att delta i föreningsidrott. Därtill utmanas och förtunnas relationen mellan en förening och dess medlemmar genom att föreningens verksamhet får karaktären av en tjänst eller vara som kan köpas utan motkrav på varken medlemskap eller ideellt engagemang.

Både föräldrar och föreningsrepresentanter beskriver det rådande marknadstrycket som en sorts oundviklig samhällsprocess och ett uttryck av tidsandan. CIF lyfter fram att dessa aktörer därmed bortser från att de själva är delaktiga i att forma utvecklingen. CIF menar fortsatt att en utveckling där idrottsrörelsens föreningar möter ett ökat marknadstryck och kommersiellt bedriven idrottsverksamhet genom att själva utveckla företagslika strategier och synsätt, riskerar att underminera föreningsidrottens mest grundläggande principer om öppenhet, frivilligt engagemang och medlemsinflytande.

CIF pekar på att om ambitionen är att erbjuda ett alternativ till kommersiella idrottsaktiviteter bör rimligen en rakt motsatt strategi väljas, nämligen att

- hålla ned avgifterna i stället för att höja dem
- betona medlemskapets olika dimensioner snarare än att betrakta medlemmarna som kunder
- betona de sociala värden och den gemenskap som skapas i ideella verksamheter.

RF beslutade på RF-stämman 2015 om ett strategidokument med fyra strategiska områden uppdelat på fem övergripande mål mot 2025 som svensk idrott ska sträva efter. Ett strategiskt område är Idrott i förening, med det övergripande målet att svensk idrott ska vidareutvecklas, samverkan ska ske med andra aktörer och det ska ges goda möjligheter att idrotta i förening. Enligt vad som sägs i strategidokumentet innebär detta att Svensk idrott

behöver utveckla möjligheten att engagera sig inom föreningsidrotten i flexibla former. Vidare framhålls att förutsättningarna för att engagera sig i en förening som ledare behöver kartläggas och förenklas utifrån dagens krav och villkor. Föreningskunskapen behöver stärkas och en fortsatt diskussion om medlemskapet, idrottsrörelsens särart och samverkan med andra aktörer behöver föras.

Regeringen konstaterar vidare i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17) att en utgångspunkt för statens idrottspolitik är att föreningsidrotten genererar positiva externa effekter i form av demokratisk skolning och delaktighet, jämställdhet och sunda etiska ideal. Det är dock enligt regeringen svårt att belägga direkta orsakssamband mellan föreningsidrott och dessa önskade effekter. Regeringen beslutade i december 2014 att ge CIF i uppdrag att genomföra en fördjupad analys av hur idrottsrörelsen bidrar till demokratisk fostran och delaktighet bland befolkningen. Analysen ska utgå från de mål och syften som staten har med sin bidragsgivning och särskilt intresset av en fri och självständig idrottsrörelse som bygger på ideellt engagemang och värnar om demokratisk utveckling och delaktighet. Uppdraget ska redovisas i maj 2016.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill i likhet med motionären poängtera vikten av att aktivt värna föreningsdriven idrott och att stötta allt det frivilligarbete som sker i föreningarna, så att vi kan behålla föreningsidrotten med alla dess fördelar, bl.a. att hålla kostnaderna nere. Utskottet vill inte föregripa det uppdrag som CIF fått för att se hur idrottsrörelsen bidrar till demokratisk fostran och delaktighet, men vill ändå understryka det som CIF lyfter fram i sin fördjupningsstudie om riskerna med att marknadstryck och kommersiell bedriven idrottsverksamhet kan underminera föreningsidrottens mest grundläggande principer om öppenhet, frivillighet, engagemang och medlemsinflytande. Utskottet anser att motion 2015/16:1411 (S) till stor del får anses tillgodosedd, varför den avstyrks.

Förutsättningar för alla, inklusive äldre, att idrotta

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår bl.a. ett motionsyrkande om att införa ett statligt stöd riktat specifikt till pensionärer med hänvisning till att andra åtgärder i första hand bör prövas.

Jämför reservation 13 (M).

Motionerna

Börje Vestlund m.fl. (S) framför i motion 2015/16:1881 att regeringen bör se över möjligheten att införa ett statligt stöd riktas specifikt till pensionärer och i synnerhet till de äldre-äldre (80+) inom gruppen. Stödet skulle enligt motionärerna kunna likna det lokala aktivitetsstödet (LOK-stödet) som staten riktar till ungdomar och barn och som förmedlas av Riksidrottsförbundet.

Olof Lavesson m.fl. (M) framhåller i motion 2015/16:2133 vikten av att skapa förutsättningar för alla människor att utöva idrott/fritidsaktiviteter. Motionärerna vill bygga en idrott som är bred och har en mångfald som lockar människor genom hela livet (yrkande 5).

Bakgrund

Målet och syftet med statsbidraget till idrott är att ge möjligheter för flickor och pojkar, kvinnor och män att motionera och idrotta för att främja en god folkhälsa, att stödja en fri och självständig idrottsrörelse samt att ge flickor och pojkar, kvinnor och män positiva upplevelser av idrott som underhållning. Stöd till barn och ungdomar ska lämnas till verksamheter som bedrivs ur ett barnrättsperspektiv. Stöd kan även lämnas till sådana verksamheter som stärker idrottsutövares internationella konkurrenskraft.

År 2014 var 3 185 000 människor i åldern 6–80 år medlemmar i en idrottsförening. Nästan 300 000 av dessa var 65 år och äldre.

RF antog i maj 2015 på RF-stämman en ny verksamhetsidé för idrottsrörelsen som lyder enligt följande: ”Vi bedriver idrott i föreningar för att ha roligt, må bra och utvecklas under hela livet.” RF antog också, som angetts ovan, ett strategidokument som svensk idrott ska sträva efter och angav fyra strategiska områden med övergripande mål mot 2025. Ett av dessa strategiska områden är Livslångt idrottande, där det övergripande målet är att svensk idrott ska vidareutveckla verksamheten så att barn, unga, vuxna och äldre väljer att idrotta i förening under hela livet. Detta utvecklar man på följande sätt:

Svensk idrott ska ha en attraktiv verksamhet där barn, unga, vuxna och äldre kan och vill träna och tävla under hela livet. Idrottsrörelsen vill ha en fortsatt hög rekrytering av barn och vi vill att ungdomar stannar längre inom föreningsidrotten oavsett om de vill motionera eller tävla på elitnivå. Vi vill att fler blir engagerade inom idrottsrörelsen. Ledorden är: så många som möjligt, så länge som möjligt i en så bra verksamhet som möjligt. För att uppnå detta behöver föreningsmiljön vara utvecklande och glädjefylld. Alla oavsett bakgrund, sociala eller ekonomiska förutsättningar, ska känna gemenskap i föreningen. Barn- och ungdomsidrotten ska bedrivas i enlighet med idrottsrörelsens idéprogram Idrotten vill. För att fler ska vilja vara med behöver idrottsrörelsen också utveckla nya tränings- och tävlingsformer som efterfrågas och tillgången till anläggningar behöver öka. Detta sammantaget ger goda förutsättningar för att fler kommer att idrotta i föreningar i framtiden på såväl, barn- ungdoms- motionsnivå och detta leder också till en elitidrott i världsklass.

Enligt uppgift från RF är arbetet igång med att inspirera och stimulera fler förbund och föreningar till utveckling så att fler barn, unga, vuxna och äldre får möjligheten att idrotta i en förening. Några har enligt RF redan kommit en bit på väg, medan andra fortfarande är i startgroparna. Nya tränings- och tävlingsverksamheter växer fram, det gör även enligt RF intresset för att bredda verksamheterna för att nå fler målgrupper. Att genomföra förändringar inom LOK-stödet så att fler åldersgrupper är med i fördelningen är enligt RF inte en självklarhet i dag, då man inte vet vilka effekter ett stöd för äldre ger eller vilka konsekvenser ett minskat stöd skulle ha för barn- och ungdomsidrotten. RF tror att det med den kunskap man har i dag finns andra insatser att prioritera än LOK-stöd för äldre. För att skapa förutsättningar för fler äldre (oavsett tidigare erfarenheter) att idrotta kan man enligt RF bl.a. satsa på

- fler anläggningar och idrottsmiljöer, anpassade för målgruppen
- tillgång till anläggningar dagtid, till subventionerat pris
- närhet till anläggningar och idrottsmiljöer
- samverkan mellan kommuner, landsting, idrottsföreningar, och andra intresseföreningar.

I december 2015 gav regeringen CIF i uppdrag att genomföra en fördjupad analys av idrottsrörelsens barn- och ungdomsverksamhet. Analysen ska i första hand inriktas på den grupp barn och ungdomar som inte alls eller endast i begränsad utsträckning är aktiva inom idrottsrörelsen och orsakerna till detta. Analysen ska även inriktas på den grupp barn och ungdomar som i störst utsträckning är aktiva inom idrottsrörelsen och orsakerna till detta. Centrala frågeställningar ska vara hur barn- och ungdomsverksamhet inom idrottsrörelsen bedrivs och organiseras och vilka drivkrafter som finns hos såväl barn och ungdomar som idrottsledare på olika nivåer. Även grundskolans arbete med daglig fysisk aktivitet och undervisning i ämnet idrott och hälsa ska omfattas av uppdraget. Frågeställningen här är vilken betydelse utbildningen i grundskolan har för de båda gruppernas idrottande och fysiska aktivitet. Uppdraget ska redovisas senast den 15 maj 2017.

Statsbidraget till idrotten uppgår för 2016 till drygt 1,9 miljarder kronor (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17, bet. 2015/16:KrU1, rskr. 2015/16:81). Dessutom beslutade riksdagen med anledning av propositionen Extra ändringsbudget för 2015 att tillföra anslaget 13:1 Stöd till idrotten 20 miljoner kronor, som ett tillfälligt stöd med anledning av den rådande flyktingsituationen. Pengarna utbetalades 2015 men avses även täcka kostnader som förväntas uppstå 2016 (prop. 2015/16:47, bet. 2015/16:FiU18, rskr 2015/16:92).

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar den nya verksamhetsidéen med de fyra strategiska områdena, bl.a. Livslångt idrottande, som antogs på RF-stämman 2015 och

som bl.a. poängterar vikten av att locka människor att idrotta hela livet. Den stämmer väl överens med motionärernas önskemål om en bredd och mångfald inom idrotten. Utskottet ser vidare positivt på att arbetet med att genomföra innehållet i den nya verksamhetsidén i föreningar och förbund är på god väg.

Motion 2015/16:2133 (M) yrkande 5 är därmed enligt utskottets uppfattning till stora delar tillgodosett, varför det avstyrks.

När det gäller motionsyrkandet om att införa ett nytt stöd riktat specifikt till pensionärer anser utskottet att man i första hand bör pröva de åtgärder som RF föreslår, bl.a. att se till att det finns anläggningar och idrottsmiljöer i närområdet och att anpassa dessa för de äldres idrottsaktiviteter. Motion 2015/16:1881 (S) bör därmed enligt utskottet inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida, varför den avstyrks.

Idrottens del i folkhälsan, med bl.a. tillgång till spontanidrottsplatser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om tillgång till s.k. spontanidrottsplatser med hänvisning till att det inte är en fråga för riksdagen att prioritera dessa idrottsplatser i förhållande till annat.

Jämför reservation 14 (M).

Motionen

I motion 2015/16:2133 framhåller Olof Lavesson m.fl. (M) vikten av att nyttja idrottens potential till att bidra till en bättre folkhälsa. Motionärerna lyfter bl.a. fram behovet av en social infrastruktur i form av god tillgång till lekplatser samt spontanidrottsplatser för såväl fotboll, skate, parkour och BMX (yrkande 3).

Bakgrund

Vad som menas med en spontanidrott och en spontanidrottsplats är inte helt entydigt, och vad som ska innefattas i begreppen är inte självklart. I en forskningsrapport från Stockholms universitet från 2012 (Spontanidrott för vilka?) konstaterade man just detta och angav att i rapporten avsågs med spontanidrott den idrott/motion som utförs på egen hand eller i grupp utan att någon organisatör eller instruktör/tränare/lärare anordnar/styr verksamheten. I rapporten studerades nyttjande av planlagda utomhusytor för spontanidrott, t.ex. fotbollsplaner, gräsytor (nedklippta för spontanidrott), näridrottsplatser, skateparker, motionsspår, utegym och boulebanor.

En av RF:s värdegrunder är allas rätt att vara med. Det förutsätter enligt RF att anläggningar och idrottsmiljöer är och upplevs tillgängliga och välkomnande för alla som vill idrotta.

Ansvaret för idrottsanläggningar är i första hand en fråga för ägaren av anläggningen. RF delar dock årligen ut anläggningsbidrag till sina medlemsföreningar. Anläggningsbidraget ska i första hand gå till nya eller utökade aktivitetsytor som ger fler idrottsaktiviteter. Endast i undantagsfall kan föreningar få stöd till upprustning. Det finns enligt RF en brist på anläggningar och idrottsmiljöer där bristen är allvarligast i växande storstäder.

Under 2015 lämnade RF drygt 11 miljoner kronor i bidrag till nybyggnation av 45 näridrottsplatser. RF var medfinansiär och bidrog med nästan 15 procent av investeringen.

RF stöder också kommunernas samarbete med distriktsidrottsförbunden (DF) för att kartlägga och utreda behovet av anläggningar och idrottsmiljöer för idrott.

Även Allmänna arvsfonden delar ut lokalstöd till idrottsföreningar till verksamhet för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Detta sker för om-, till- eller nybyggnader. Kravet är att den verksamhet som planeras i lokalen eller anläggningen ska vara nyskapande på orten och tydligt skilja sig från föreningens vanliga verksamhet. Det kan också innebära att föreningen aktivt riktar sig till en ny målgrupp.

I ett svar på interpellation 2015/16:39 den 20 oktober 2015 om behovet av underhåll av ridanläggningar svarade statsrådet Gabriel Wikström bl.a. följande:

Som interpellanten själv är inne på är idrottsanläggningar till stor del en frivillig kommunal angelägenhet. Jag bedömer att det kommunala självstyret är helt nödvändigt när det kommer till frågan om vilka idrotts- och fritidsanläggningar som det ska satsas på ute i kommunerna.

Den statliga idrottspolitiken bygger på en rollfördelning mellan staten och den samlade idrottsrörelsen där staten i princip endast anger målen och syftena med det statliga stödet. Det är inte regeringens sak att prioritera mellan olika idrotter, och jag är en varm anhängare till denna rollfördelning.

Den här regeringen väljer att höja stödet till idrotten för att vi tror på den svenska idrottsrörelsen och den verksamhet som den bedriver. I regeringens budgetproposition föreslås att statens stöd till idrotten ska öka med totalt 197 miljoner kronor 2016 och med ytterligare 30 miljoner kronor till 2018. Det här är en satsning som kommer all idrott till del, bland annat ridsporten.

Inom ramen för Idrottslyftet har landets ridsportföreningar fått anläggningsstöd, bland annat för handikappanpassningar, med totalt 35 miljoner kronor åren 2007–2014. Detta stöd har dessutom växlats upp av andra finansiärer, ofta kommuner, till 233 miljoner kronor. Genom att markant höja det statliga idrottsstödet möjliggör vi för idrottsrörelsen att göra ytterligare satsningar på framför allt barns och ungas idrottande.

Utskottets ställningstagande

En viktig utgångspunkt för idrott och motion är att den inte enbart avgränsas till den verksamhet som bedrivs av den organiserade idrottsrörelsen. Den s.k. spontanidrotten växer i popularitet och det är viktigt att det även finns ställen

att idrotta på för dessa ändamål. Dessa platser är viktiga för alla, men särskilt för de barn och ungdomar som inte är med i någon idrottsförening. De skapar förutsättningar för fler att röra på sig, och minskar därmed andelen inaktiva barn och ungdomar. Vilken omfattning och vilken prioritering dessa s.k. spontanidrottsplatser ska ha i förhållande till annat är dock enligt utskottets uppfattning inte en fråga för riksdagen att ta ställning till, varför motion 2015/16:2133 (M) yrkande 3 avstyrks.

Minskad nivågruppering inom barnidrott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att styra om bidragssystemet till de föreningar som tar ett större ansvar för att låta barnen utvecklas i sin egen takt, med hänvisning till att detta i första hand är en fråga för idrottsrörelsen.

Motionen

Petter Löberg (S) framhåller i motion 2015/16:1402 att allt fler barn slutar idrotta i organiserad form och att en viktig orsak till detta är den ökade nivågrupperingen och toppningen i samband med matcher. Motionären anser att bidragssystemet bör styras om så det bättre träffar de föreningar som tar ett större ansvar för att låta barnen utvecklas i sin egen takt.

Bakgrund

Av idrottsrörelsens idéprogram Idrotten vill framgå att idrottsverksamhet upp till 12 års ålder kallas barnidrott och att verksamhet för personer mellan 13 och 25 år kallas ungdomsidrott.

I Idrotten vill anges följande riktlinjer för idrott för barn:

- Idrott för barn ska bedrivas ur ett barnrättsperspektiv och följa FN:s konvention om barns rättigheter (barnkonventionen).
- Idrott för barn ska vara lekfull, allsidig och bygga på barnens egna behov och förutsättningar samt ta hänsyn till variationer i utvecklingstakt.
- Idrott för barn ska utformas så att de kan lära sig idrotten och få ett livslångt intresse för den.
- Idrott för barn ska i första hand bedrivas i enkla former i närområdet. Även tävlingsverksamheten ska huvudsakligen ske lokalt och resultaten ska ges liten uppmärksamhet.
- Idrottsföreningarna ska erbjuda alla barn en kamratlig och trygg social miljö, där de kan utvecklas och bli delaktiga i utformningen av verksamheten och därmed vänja sig vid att ta ansvar för sig själva och andra.

- Idrott för barn ska ledas av ledare med grundläggande kunskap om barns fysiska, psykiska och sociala utveckling.
- Barn ska i idrottsverksamheten få lära sig att ta hänsyn till kamrater och ledare samt lära sig vikten av rent spel.
- Barn mår bra av att utöva flera olika idrotter och ska ha rätt att göra detta i olika föreningar.
- Idrottsrörelsen ska i samverkan med skolan bidra till ökad fysisk aktivitet inom ramen för den samlade skoldagen.

Följande riktlinjer anges för breddidrott för ungdom:

- Idrott för ungdomar upp till 18 år ska bedrivas ur ett barnrättsperspektiv och följa FN:s konvention om barns rättigheter (barnkonventionen).
- Övergången mellan barn- och ungdomsidrotten ska ske successivt och hänsyn tas till individernas olika behov, förutsättningar och utvecklingstakt.
- Övergången mellan breddidrott och elitinriktad tävlingsidrott eller omvänt för ungdomar ska ske successivt.
- Idrottsrörelsen ska i större utsträckning utveckla tränings- och tävlingsformer som svarar mot flickors och pojkars behov av breddidrott.
- Idrottsrörelsen ska ta till vara ungdomarnas egna erfarenheter och synpunkter vid utformningen och ledningen av tränings- och tävlingsverksamhet.
- Ledare inom ungdomsidrotten i föreningar och förbund ska få möjlighet att fördjupa sina kunskaper såväl om träningsplanering inom den egna idrotten som om flickors och pojkars fysiska, psykiska och sociala utveckling.
- Ledarskap ska vara en naturlig del av ungdomars idrottsutbildning som en stimulans till och förberedelse för framtida ledaruppdrag.

RF anger på sin hemsida att tävling är en naturlig del av både idrott och lek, men måste vara just det. Resultatet spelar mindre roll. Därför ska alla också få vara med på lika villkor. Vidare anges att det successivt sedan sker en naturlig differentiering mellan olika idrottsliga ambitionsnivåer, men att det inom idrottsrörelsen ska finnas plats för alla. Många föreningar bedriver därför både bredd- och elitinriktad verksamhet. Oavsett inriktning är det enligt RF föreningens skyldighet att tydligt redovisa sitt val till såväl barn och ungdomar som deras föräldrar. Gränsen mellan barnidrotten och ungdomsidrotten är inte statisk eftersom alla människor utvecklas olika. Därför är det viktigt att ledarna har kunskap om barns och ungdomars utveckling och den betydelse denna har både på och utanför idrottsarenan.

Som framgår ovan fick CIF i december 2015 uppdrag av regeringen att genomföra en fördjupad analys av idrottsrörelsens barn- och ungdomsverksamhet. Analysen ska i första hand inriktas på den grupp barn och ungdomar som inte alls eller endast i begränsad utsträckning är aktiv inom idrottsrörelsen och orsakerna till detta. Analysen ska även inriktas på den

grupp barn och ungdomar som i störst utsträckning är aktiv inom idrottsrörelsen och orsakerna till detta. Centrala frågeställningar ska vara hur barn- och ungdomsverksamhet inom idrottsrörelsen bedrivs och organiseras och vilka drivkrafter som finns hos såväl barn och ungdomar som idrottsledare på olika nivåer. Uppdraget ska redovisas senast den 15 maj 2017.

Svenska Fotbollförbundet har beslutat att fr.o.m. 2017 införa ett förbud mot att kora segrare i all tävlingsverksamhet för barn t.o.m. tolv år (vad avser såväl föreningsarrangerade cuper som specialdistriktsförbunds-tävlingar). Undantag ska kunna göras när det föreligger särskilda skäl, som exempelvis ett större internationellt deltagande i cuptävlingar. Syftet är att understödja Svenska Fotbollförbundets devis ”Så många som möjligt, så länge som möjligt, så bra som möjligt”. Svenska Innebandyförbundet fattade ett liknande beslut 2002. Svenska Ishockeyförbundet ser över denna fråga och ska ta ställning till liknande beslut våren 2016. Svenska Basketbollförbundet har sedan 2009 aktivt arbetat för att undvika resultatfokusering i tidig ålder. Det arbetar med Svenska Basketbollförbundets utbildningskoncept Easy Basket, som innebär ”så många som möjligt så länge som möjligt”.

Enligt uppgift från RF pågår ett arbete i många föreningar som syftar till att alla ska få vara med på sina villkor för att barn ska få utvecklas i sin egen takt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill till en början i likhet med RF understryka vikten av att det finns plats för alla inom idrottsrörelsen. Alla ska få vara med och inbjudas efter sina egna förutsättningar. Utskottet vill också, i likhet med vad som anges i idrottsrörelsens idéprogram Idrotten vill, poängtera att idrottsrörelsen bör utveckla tränings- och tävlingsformer som svarar mot flickors och pojkers behov av breddidrott.

När det gäller motionsyrkandet om att styra om bidragssystemet så att det bättre träffar de föreningar som tar ett större ansvar för att låta barn utvecklas i sin egen takt, anser utskottet att det i första hand är en fråga för idrottsrörelsen att styra idrottsanslaget så att de mål och syften som riksdagen beslutat om uppfylls. Därmed avstyrks motion 2015/16:1402 (S).

Sportotek

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om nationella riktlinjer för införandet av sportotek i landets samtliga kommuner med hänvisning till att det inte är en fråga för riksdagen att besluta.

Motionen

Pyry Niemi och Sanne Eriksson (båda S) anför i motion 2015/16:2428 att idrotten de senaste decennierna har blivit alltmer kommersiell, vilket inneburit att idrottsutövandet blivit en klassfråga där medlemsavgifter och utrustning blivit allt dyrare. Motionärerna påpekar att man i ett antal kommuner har infört idrottsbibliotek, där främst barn och ungdomar kan låna olika sorters utrustning för idrottsutövande. Motionärerna anser att det är angeläget att regeringen ser över möjligheterna att arbeta fram nationella riktlinjer för införandet av idrottsbibliotek i landets samtliga kommuner.

Bakgrund

Norrbottens Idrottsförbund och Studieförbundet Sisu Idrottsutbildarna har tillsammans med lokala idrottsföreningar och Luleå kommun tagit initiativ till ett s.k. sportotek (idrottsbibliotek) som lånar ut begagnad idrottsutrustning. Det kan vara allt från skridskor, hockeyklubbor och skidor till fotbollsskor, tennisracketar eller ridhjälm. Utrustningen återanvänds till dess att hela livslängden är utnyttjad. Syftet är att kostnader kopplade till idrott ska minska.

Sportotek finns även i bl.a. Värmland, Södermanland, Örebro, Västmanland, Dalarna och Gävleborg.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar systemet med sportotek och anser att det är ett bra initiativ för att få ned kostnader i samband med idrottande, och har förhoppning att fler startas upp. Det är dock enligt utskottet inte en fråga för riksdagen att besluta, varför motion 2015/16:2428 (S) avstyrks.

Idrottsföreningars sociala ansvar och idrottssatsningar för att motverka gängkriminalitet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att bl.a. villkora det statliga idrottsstödet med ett socialt ansvarstagande med hänvisning till att detta är en fråga för idrottsrörelsen.

Motionerna

Helena Bouveng (M) påtalar i motion 2015/16:1420 att många idrottsföreningar i dag tar ett socialt ansvar genom att ge barn och unga värderingar och normer samt fungera som skyddsnät för barn som riskerar att hamna snett i livet. Motionären anser att det borde löna sig ännu bättre för de

idrottsföreningar som tar ett socialt ansvar, och att regeringen borde utreda möjligheterna att premiera dessa i samband med att stöd ges.

Finn Bengtsson och Andreas Norlén (båda M) framför i motion 2015/16:1716 att regeringen bör ta initiativ till överläggningar med RF och andra nationella idrottsorganisationer, med syfte att idrottsrörelsen på bred front ska engageras i arbetet mot nyrekrytering av unga till gängkriminalitet och våldsbejakande extremistgrupper. En väg att gå är enligt motionärerna att villkora delar av det statliga stödet till idrottsrörelsen med att de deltar i detta arbete (yrkande 2).

Motionärerna anser vidare att staten bör främja samverkan mellan kommuner och idrottsföreningar för att motverka nyrekrytering av unga till gängkriminalitet och våldsbejakande extremistgrupper. Detta skulle enligt motionärerna kunna göras genom att kommuner sluter avtal med elitidrottsföreningar, och att föreningarna mot att de engagerar sig får offentliga bidrag. Motionärerna lyfter fram Södertälje som ett exempel där man slutit ett sådant avtal (yrkande 1).

Bakgrund

Enligt RF är nio av tio barn någon gång med i en idrottsförening. Inom idrottsföreningen möter många barn och ungdomar vuxna som de har tillit till. Studier visar enligt RF att idrottande ungdomar begår färre brott, har högre självkänsla, trivs bättre i skolan, skolkar mindre, begår färre brott och dricker mindre alkohol än ungdomar som inte idrottar i förening.

RF anser att samverkan mellan idrottsrörelsen samt myndigheter, kommuner, landsting och andra aktörer ska uppmuntras. Genom en stark idrottsrörelse, med föreningar som lever upp till idrottens värdegrund, motverkas enligt RF nyrekrytering av unga till gängkriminalitet och våldsbejakande extremistgrupper. En nationell samordning finns enligt RF och leds av MUCF med stöd av bl.a. RF, Brottsförebyggandet rådet, Polismyndigheten, Kriminalvården och Socialstyrelsen. Möten sker en till två gånger per år.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan kan gemenskapen i en idrottsförening ha en positiv inverkan på barn och ungdomar. Idrotten kan bidra med sunda värderingar och normer och fungera som ett skyddsnet för barn och ungdomar som riskerar att hamna snett i livet. I likhet med RF anser utskottet att samverkan mellan flera aktörer, där idrottsrörelsen är en, är mycket viktig och bör uppmuntras. Hur idrottsrörelsen arbetar med att ta ett socialt ansvar är dock en fråga för idrottsrörelsen att bestämma. Utskottet anser inte att motionerna 2015/16:1420 (M) och 2015/16:1716 (M) yrkandena 1 och 2 bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida, varför de avstyrks.

Stärka den positiva supporterkulturen och motverka idrottsrelaterad brottslighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ett förändrat uppdrag för den nationella samordnaren för en positiv supporterkultur och mot våld och annan brottslighet i anslutning till idrottsevenemang, med hänvisning till bl.a. att samordnaren redan har lämnat sin slutrapport till regeringen.

Jämför reservation 15 (V).

Motionen

Rossana Dinamarca m.fl. (V) anser i motion 2015/16:747 att den nationella samordnaren för en positiv supporterkultur och mot våld och annan brottslighet i anslutning till idrottsevenemang bör få ett förändrat uppdrag för att stärka den positiva supporterkulturen och motverka idrottsrelaterad brottslighet. Samordnaren bör enligt motionärerna ges i uppdrag att arbeta med ett tydligt genusperspektiv för att sprida insikten om att trakasserier, diskriminering och våld inom idrotten är tätt sammankopplat med problematiska föreställningar om maskulinitet (yrkande 2).

Bakgrund

Initiativ till en gemensam nationell strategi för att minska otrygghet, brott och ordningsstörningar i samband med idrottsevenemang har tagits av Samverkansrådet mot idrottsrelaterad brottslighet, som leds av Polismyndigheten. Strategin syftar till att öka samverkan och samarbetet mellan alla aktörer i ett idrottsevenemang. Polismyndigheten, Svenska Fotbollförbundet, Svensk Elitfotboll, Svenska Ishockeyförbundet och Svenska Hockeyligan har förbundit sig att arbeta tillsammans i enlighet med strategin under 2014–2017.

Den förra regeringen beslutade i mars 2011 att tillsätta en särskild utredare – tillika nationell samordnare – med uppdrag att lämna förslag till hur brottslighet i samband med idrottsarrangemang kan motverkas (dir. 2011:22). Utredningen lämnade sina bedömningar och förslag i två betänkanden: Mindre våld för pengarna (SOU 2012:23) och Mer glädje för pengarna (SOU 2013:19).

I september 2013 beslutade den förra regeringen att tillsätta en ny nationell samordnare för en positiv supporterkultur och mot våld och annan brottslighet i anslutning till idrottsevenemang för att biträda Regeringskansliet i arbetet för att stärka den positiva supporterkulturen och motverka idrottsrelaterad brottslighet. Den nationella samordnaren lämnade i januari 2015 en slutrapport och redovisade vilka insatser som gjorts med anledning av uppdraget. En av

flera slutsatser var vikten av att brett genomföra den nationella strategin. En annan var vikten av att öka kunskapen om maskulinitetskulturen. Samordnaren uppgav att ett fortsatt arbete för att motverka våld och brottslighet vid idrottsevenemang måste inkludera insatser för att öka parternas kunskap och medvetenhet om frågor om maskulinitetskultur och våld.

Därefter, i januari 2015, utsågs en ny nationell samordnare med en annan inriktning. I det uppdraget ingick främst att verka för att den ovan nämnda nationella strategin skulle genomföras. Samordnaren skulle stimulera samverkan och bistå myndigheter, idrottsorganisationer, arrangörer och andra relevanta aktörer så att genomförandet av strategin kunde bli så effektivt som möjligt. Den särskilda samordnaren lämnade sin slutrapport den 18 januari 2016. I sina slutsatser konstaterar samordnaren bl.a. att det för närvarande inte behövs ännu en särskild nationell eller regional samordnare eftersom parterna bakom strategin har de redskap de behöver för att vara för sig och i samverkan kunna ta konkreta steg framåt i arbetet för evenemangssäkerhet, dvs. trygga, säkra och stämningsfulla evenemang för alla. Samordnaren lämnade följande förslag till vad som kan göras inom idrottsrörelsen för att förändra normer präglade av destruktiv maskulinitet inom supporterulturen:

- Idrottsrörelsen kan genomföra nationella kampanjer med positiva budskap som riktas till publiken innan matcher. Uppmuntra publiken till att agera som konstruktiva förebilder. Uppmuntra till att säga ifrån när andra uppträder på ett destruktivt sätt. Uppmuntra positiva hejramsor som kan överrösta dem som skriker ”hata hata” eller ”låt han dö”.
- Idrottsrörelsen kan använda konkreta, trovärdiga scenarier i kampanjer och positiva förebilder som berättar om vad som skapar mer glädje före, under och efter match.
- Samhället kan arbeta förebyggande, jämställdhetsfrämjande och våldsförebyggande med unga killar och tjejer. Idrotten kan bidra genom att satsa resurser på att erbjuda utbildningar till officiella supporterföreningar, stärka de supportrar som är emot en kultur präglad av destruktiva maskulinitetsnormer så de kan och vågar säga ifrån.
- Samhällets och idrottens företrädare kan utbilda sig själva för att öka medvetenheten om den koppling som finns mellan den negativa delen av supporterulturen som t.ex. sexistiskt, rasistiskt och homofobiskt språkbruk och de våldsbrott och ordningsstörningar som begås av ett fåtal individer. Låt företrädare få frågor om kopplingen och skapa insikter om att det inte är artskillnad mellan destruktivt språkbruk och våldsbegäret, utan att det är fenomen som hänger ihop på de maskulina normernas skala.
- Samhället och idrottsrörelsen kan hjälpas åt med att identifiera riskindivider tidigt, punktmarkera dem, visa att destruktivt uppträdande inte accepteras och samtidigt visa att det finns andra konstruktiva alternativ att erbjuda i stället.

- Kortsiktiga lösningar riktade mot de mest våldsamma individerna måste kombineras med långsiktiga, förebyggande insatser som syftar till att förändra supporterkulturen och därmed på sikt minska det idrottsrelaterade våldet.

Rapporten bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan lämnade den nationella samordnaren i januari 2016 sin slutrapport med bl.a. förslag till vad som kan göras inom idrottsrörelsen för att förändra normer präglade av destruktiv maskulinitet inom supporterkulturen. Med hänvisning till att den nationella samordnaren redan har lämnat sin slutrapport och att utskottet anser att beredningen av rapporten inte bör förgripas avstyrks motion 2015/16:747 (V) yrkande 2.

Personliga biljetter vid sportarrangemang

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att införa personliga biljetter vid sportarrangemang med hänvisning till att det är en fråga för idrottsrörelsen och andra berörda parter att avgöra vilka åtgärder som behöver vidtas för att få tryggare sportarrangemang.

Motionen

Angelika Bengtsson (SD) anför i motion 2015/16:2021 att det bör införas personliga biljetter vid sportarrangemang med anledning av pyroteknik i samband med dessa (yrkande 2).

Bakgrund

I den nationella strategin för att minska otrygghet, brott och ordningsstörningar i samband med idrottsevenemang 2014–2017 anges att en av åtgärderna ska vara att arbeta aktivt kring pyroteknikanvändning. Enligt strategin ska samverkansparterna (Polismyndigheten, Svenska Fotbollförbundet, Svensk Elitfotboll, Svenska Ishockeyförbundet och Svenska Hockeyligan) samverka, reagera, agera och tillämpa de lagar och regelverk som finns för att motverka otillåten pyroteknik samt gemensamt se över alternativa lösningar för användning av tillåten pyroteknik.

Den 18 januari 2016 lämnade, vilket angetts ovan, den nationella samordnaren som tillsattes 2015 för att främja en positiv supporterkultur och motverka idrottsrelaterad brottslighet sin slutrapport. I rapporten berördes bl.a. frågan om pyroteknik. Samordnaren angav bl.a. följande:

Den pyroteknikdiskussion som pågår kopplat till supporterkulturen blir lätt förvirrad eftersom det handlar om både legala och illegala pjäser och legal och illegal användning[...].

När den nationella strategin antogs med skrivningar om möjligheten att använda legal pyroteknik vid matcher, gjordes det utifrån antagandet att det syftade på möjligheten att använda legal pyroteknik på ett legalt sätt vid matchevenemang[...].

För hockeys del är detta i princip en ickefråga då legala pyrotekniska effekter redan är vanligt förekommande vid deras matchevenemang och de har tydliga regler mot alla former av illegal pyroteknik...

Svenska bandyförbundet utbildar för närvarande sina klubbföreträdare om varför viss pyroteknikanvändning klassas som illegal och vilka möjligheter som finns att ordna pyroteknik i lagliga former vid matchevenemang[...].

Som jag tidigare nämnt reserverade sig fotbollens företrädare mot den del i den nationella strategin som behandlar frågan om pyroteknik. Istället har de utformat en egen handlingsplan som inte är lika långtgående... Flera klubbar i herrallsvenskan har under säsongen ansökt om att få arrangera pyrotekniska effekter med pjäser som inte är avsedda för användning i publik miljö – Ikaros nödbloss. Stor irritation har visats från fotbolls-företrädare när lokala myndigheter avstyrkt deras ansökningar. När centrala företrädare fått frågan om de med legal pyroteknik avser att nödbloss borde legaliseras för bruk i publik miljö har svaret dock varit nekande. Det har därmed blivit i det närmaste omöjligt att finna en konstruktiv väg framåt för pyroteknikdiskussionen i relation till fotbollens företrädare[...].

RF anser att bl.a. genomförandet av den nationella strategin bör prövas innan personliga biljetter övervägs. Personliga biljetter skulle enligt RF möjligtvis kunna ha en stärkande effekt på att försvåra för personer med tillträdesförbud eller s.k. arrangörsavstängning att komma in på arenan, men svårigheterna att skaffa biljett och en korrekt hantering av personuppgifter vid användandet av personliga biljetter står enligt RF inte i proportion till de eventuella positiva effekterna av detsamma.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är en fråga för idrottsrörelsen och andra berörda parter att avgöra vilka åtgärder som behöver vidtas för att få tryggare sportarrangemang och avstyrker därmed motion 2015/16:2021 (SD) yrkande 2.

Elitidrottens långsiktiga förutsättningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att utreda elitidrottens långsiktiga förutsättningar med hänvisning till att det är en fråga för idrottsrörelsen att bestämma vilka prioriteringar som ska göras när det gäller elitidrottens förutsättningar.

Jämför reservation 16 (M, SD, L).

Motionen

För att stötta svensk elitidrott även i framtiden vill Olof Lavesson m.fl. (M) enligt motion 2015/16:2133 utreda hur man kan stärka elitidrottens långsiktiga förutsättningar i en allt större internationell konkurrens (yrkande 6).

Bakgrund

Varje enskilt specialidrottsförbund har ansvar för att utveckla sin idrott, det gäller också elitidrotten. RF:s uppgift är att på olika sätt stödja och hjälpa dem i det arbetet.

På elitidrottsområdet sker detta enligt RF genom dels ekonomiskt stöd, dels verksamhetsstöd, dels strukturer för att möjliggöra för elitidrottare att kombinera sin idrottssatsning med utbildning.

Ekonomiskt stöd

Ekonomiskt stöd ges i form av landslagsstöd, operativt stöd, stöd till Sveriges Olympiska Kommitte (SOK) och stöd till Paralympics. Landslagsstödet går till förbunden för att stärka deras arbete med sina respektive landslag. Detta stöd ligger för 2016 på 70 miljoner kronor. Det ökade med drygt 3 miljoner kronor mellan 2013 och 2015, och med 25 miljoner kronor 2016. Det operativa stödet ligger på 15 miljoner kronor. Stödet går till fystester, träningsplanering samt idrottspsykologiskt stöd direkt till landslag och elitaktiva. Stödet till SOK ökade för 2016 med 4 miljoner kronor och ligger på 39 miljoner kronor, och stödet till Paralympics ökade för 2016 med 1 miljon kronor och ligger på 12 miljoner kronor.

Verksamhetsstöd

RF erbjuder dels egen kompetens, dels tillgång till kvalificerade nätverk inom olika områden, t.ex. idrottsfysiologi, idrottsmedicin, idrottsnutrition och idrottspsykologi. Huvuddelen av RF:s egen verksamhet är förlagd till RF:s utvecklingscentrum på Bosön.

Elitidrott och utbildning

Sedan 1970-talet har RF ansvarat för de s.k. riksidrottsgymnasierna, som ger unga elitidrottare möjlighet att kombinera sin elitsatsning med fortsatt gymnasieutbildning.

Motsvarande system på högskolenivå – Riksidrottsuniversitet (RIU) – har också påbörjats där elitsatsning och studier ska kunna kombineras. RIU arbetar med att utveckla svensk idrott på uppdrag av och i samverkan med RF och olika specialidrottsförbund. RF:s certifiering av RIU ges till ett begränsat antal lärosäten. Följande lärosäten är Riksidrottsuniversitet under perioden 2015–2018: Umeå universitet, kombinationen Gymnastik- och

Idrottshögskolan/Kungliga Tekniska högskolan samt kombinationen Göteborgs universitet/Chalmers Tekniska högskola.

Den nationella modellen för RIU innehåller fyra utvecklingsdelar:

- Elitriktad tränar- och lärarutbildning i specialidrott.
- Möjlighet för elitidrottare till anpassade universitetsstudier.
- En miljö som möjliggör satsning på elitidrott.
- Samverkan mellan idrottsrörelsen och lärosätet avseende praktisk idrottsforskning.

Dialog med förbunden

Det totala stödet till specialidrottsförbunden (SF) tar sin utgångspunkt i en dialog mellan RF och förbunden. Där diskuteras förbundens behov och utvecklingsmöjligheter inom samtliga områden. Verksamheten följs upp varje år, en uppföljning som ligger till grund för ett kontinuerligt utvecklingsarbete.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att landslagsstödet ökat kraftigt 2016 och att även stödet till SOK och Paralympics ökat detta år. Utskottet ser positivt på detta, men anser att det är en fråga för idrottsrörelsen att bestämma vilka prioriteringar som ska göras när det gäller elitidrottens förutsättningar. Därmed avstyrker utskottet motion 2015/16:2133 (M) yrkande 6.

Värdegrund för tävlingar med häst

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att värdegrunderna bör fortsätta att utvecklas för tävling med häst med hänvisning till att det inte är en fråga för riksdagen att ta ställning till.

Motionen

Enligt motion 2015/16:2725 av Cecilia Widegren (M) yrkande 5 bör värdegrunderna fortsätta att utvecklas för tävling med häst.

Bakgrund

Tolv av de större aktörerna inom svensk hästsektor samverkar i Hästnäringens Representationsråd (HRR). Rådet bildades under våren 2008 på initiativ av Hästnäringens Nationella Stiftelse (HNS). I HNS styrelse sitter representanter från Aktiebolaget Trav och Galopp (ATG), Lantmännens Riksförbund (LRF) och Svenska Ridsportförbundet (SvRF). Syftet med HRR är att föra samman de stora aktörerna i ett gemensamt forum. Rådet möts två gånger om året och

diskuterar då samt tar ut kompassriktningen för de stora gemensamma frågorna som rör svensk hästnäring.

Hästnäringen enades hösten 2010, genom beslut i HRR, om en gemensam värdegrund för träning och tävling med häst enligt följande:

- Hästens välbefinnande kommer alltid i första hand.
- Alla som på ett eller annat sätt har hand om hästar ska agera på ett sådant sätt att hästen skyddas mot skada och inte far illa vid träning och tävling.
- Ingen häst får tränas eller tävlas med metoder som skadar eller skrämmer hästen.
- Hästen ska tränas och tävlas i enlighet med utbildningsnivå och förmåga.
- Hästar får inte medicineras eller på andra sätt påverkas i syfte att förbättra prestationsförmågan eller för att dölja skador.
- Hästen ska vara frisk, i god kondition och väl förberedd för tävlingstillfället.
- Sportutövarnas förhållningssätt gentemot hästen ska präglas av kunskap och respekt.
- Det är utövarnas ansvar att kontinuerligt utbilda sig själva och sina hästar.
- Dopning, alkohol och andra droger hör inte hemma i hästsporten.
- Vid tävling ska hänsyn tas till medtävlade och deras hästar.
- Kamratskap och samarbetsvilja är av största vikt.

Enligt uppgift från HNS arbetar hästnäringens organisationer kontinuerligt med att kompetensutveckla och säkerställa att den gemensamma värdegrunden för seriöst företagande inom hästnäringen finns med i befintliga utbildningar för företagare och verksamhetsledare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det inte är en fråga för riksdagen att ta ställning till utvecklingen av värdegrunden för tävling med häst, men kan konstatera att hästnäringens organisationer kontinuerligt arbetar med att kompetensutveckla och säkerställa att den gemensamma värdegrunden för träning och tävling med häst efterlevs. Därmed avstyrker utskottet motion 2015/16:2725 (M) yrkande 5.

Svensk anslutning till Epas

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion som rör frågan om en svensk anslutning till Epas.

Motionen

Kent Härstedt (S) framför i motion 2015/16:2420 att Sverige bör överväga att ansluta sig till Europarådets resolution Enlarged Partial Agreement on Sport (Epas). Motionären framhåller att resolutionen handlar om att etablera en samarbetsorganisation för att stärka det europeiska samarbetet i idrottsfrågor och för att möta idrottens utmaningar på ett samordnat sätt. Motionären påpekar också att av de anslutna 36 medlemsländerna ingår samtliga nordiska länder förutom Sverige.

Bakgrund

Epas inrättades i maj 2007 genom en resolution som antogs av Europarådet, med målet att stimulera ett europeiskt idrottssamarbete för att möta de utmaningar som den europeiska idrotten står inför. Epas är ett frivilligt samarbete där många av Europarådets medlemsländer ingår. Även flera internationella idrottsorganisationer ingår som partners i samarbetet. Flera länder står utanför Epas, däribland Sverige, som dock var medlem under några år. Enligt uppgift från Regeringskansliet var anledningen till att Sverige lämnade Epas att finansieringen av ett fortsatt medlemskap inte kunde motiveras utifrån den nytta som samarbetet ansågs medföra för Sverige. Regeringskansliet konstaterar att det alltid är en avvägning som måste göras när det gäller vilka internationella organisationer och avtal som ska prioriteras. Bland andra länder som inte är medlemmar i Epas kan Italien, Spanien, Storbritannien och Tyskland nämnas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att enligt Regeringskansliet lämnade Sverige Epas med motiveringen att finansieringen av ett fortsatt medlemskap inte kunde motiveras utifrån den nytta som samarbetet ansågs medföra för Sverige. Utskottet anser att det i första hand är en fråga för regeringen att avgöra om Sverige ska ansluta sig igen, och avstyrker därför motion 2015/16:2420 (S).

Värna motorsporten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att påtala och lyfta fram de goda sidor och den samhällsnytta som motorsporten för med sig, med hänvisning till att yrkandet till stora delar får anses tillgodosett.

Motionen

I motion 2015/16:2060 påtalar och lyfter Josef Fransson (SD) fram de goda sidor och den samhällsnytta som motorsporten för med sig. Motionären anser

bl.a. att motorintresset förenar män och kvinnor, unga och äldre samt människor med olika bakgrund. Motionären anser också att idrott i allmänhet och motorsport i synnerhet hjälper samhällets unga till skötsamhet och en meningsfull fritid (yrkande 1).

Bakgrund

Motorsportförbunden Svenska Bilsportförbundet (SBF) och Svenska motorcykel- och snöskoterförbundet (Svemo) är medlemmar i RF och får statsbidrag därifrån. Bilsporten, som har ca 80 000 medlemmar, har fått nästan 8 miljoner kronor för 2016 och förbund/föreningar under Svemo, som har ca 85 000 medlemmar, har fått runt 9 miljoner kronor för 2016.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärens uppfattning att motorsporten, i likhet med annan sportaktivitet, är väldigt värdefull då den förenar människor, även med olika bakgrund, och bidrar till en meningsfull och många gånger glädjefylld fritid. Motorsporten är därmed till nytta för samhället och det är bl.a. därför som statliga bidrag lämnas. Utskottet anser att motion 2015/16:2060 (SD) yrkande 1 till stora delar får anses tillgodosett, varför det avstyrks.

Friluftsliv

Nordiskt friluftslivsår

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ett nordiskt friluftslivsår med hänvisning till att det snarare är en fråga för Nordiska rådet. Jämför reservation 17 (SD).

Motionen

Aron Emilsson m.fl. (SD) framför i motion 2015/16:2548 att möjligheterna till ett närmare nordiskt friluftslivssamarbete och satsning på ett nytt nordiskt friluftslivsår bör utredas (yrkande 1).

Utskottets ställningstagande

Frågan om ett nordiskt friluftslivsår 2015 har varit uppe i Nordiska rådet men inte fått bifall. Däremot genomförde Norge ett norskt friluftslivsår 2015.

Det finns ett nordiskt friluftsnätverk som består av friluftorganisationer i de nordiska länderna. Nätverkets syfte är att stötta friluftslivets villkor i Norden och genom samarbete med liknande organisationer och myndigheter i Norden uppnå resultat som främjar befolkningens möjligheter till friluftsliv och upplevelser med natur och miljö. Nätverket vill via möten, konferenser och projekt stärka och utbyta vikten av friluftsliv och naturupplevelser i Norden.

Det statliga anslaget 13:4 Stöd till friluftorganisationer ökade med 20 miljoner kronor 2016, och uppgår till knappt 48 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på den stora ökningen av stödet till friluftslivsorganisationer som beslutades för 2016, men anser att en satsning på ett nordiskt friluftslivsår snarare är en fråga för Nordiska rådet. Därmed avstyrker utskottet motion 2015/16:2548 (SD) yrkande 1.

Knyta scoutrörelsen till försvaret

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att regeringen bör verka för en ökad samverkan mellan scoutrörelsen och Försvarsmakten med hänvisning till att det inte är en fråga för riksdagen.

Motionen

Markus Wiechel och Jeff Ahl (båda SD) framhåller i motion 2015/16:2901 att riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att verka för en ökad samverkan mellan Försvarsmakten och scoutrörelsen. Enligt motionärerna finns det en tydlig koppling mellan scoutrörelsen och den aktivitet som präglar den svenska försvarsmakten varför regeringen bör verka för en tätare dialog dem emellan (yrkande 3).

Bakgrund

Scouterna är riksorganisationen för scouting i Sverige. Scouterna består av mer än 63 000 scouter i 1 100 scoutkårer. Scoutkåren finns i hela Sverige. Enligt uppgift från generalsekreteraren finns det i dag inget samarbete med Försvarsmakten, mer än att scouterna i vissa fall lånar Försvarsmaktens mark.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inte att det är en fråga för riksdagen att besluta om en ökad samverkan mellan Försvarsmakten och scoutrörelsen, varför motion 2015/16:2901 (SD) yrkande 3 avstyrks.

Trossamfund

Bakgrund

Allmänt

Enligt lagen (1999:932) om stöd till trossamfund kan stöd lämnas som statsbidrag och som statlig hjälp med avgifter till registrerade trossamfund. Regeringen bestämmer vilka trossamfund som kan få statsbidrag och hjälp med avgifter. Frågor om statsbidrag prövas sedan av Nämnden för statligt stöd till trossamfund (SST).

Målet för stödet är enligt lagen att det ska bidra till att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva en aktiv och långsiktigt inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg.

Statsbidrag får lämnas endast till ett trossamfund som

- bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på
- är stabilt och har egen livskraft.

Samma krav ställs för att ett registrerat trossamfund ska få statlig hjälp med avgifter.

Uppdrag

Statskontoret fick i uppdrag att göra en översyn av organiseringen av SST och lämnade i november 2015 rapporten *Ändamålsenlig organisering – Om ledningsformen för Nämnden för statligt stöd till trossamfund* (2015:26).

Nämnden för statligt stöd till trossamfund (SST) har fått i uppdrag att utvidga och fördjupa dialogen med trossamfunden i syfte att stimulera arbetet med demokrati och demokratisk medvetenhet. Nämnden ska fortsatt utveckla dialogen till att inkludera ett brett spektrum av samfund och grupperingar inom samfunden, särskilt med fokus på kvinnor och ungdomar. SST ska vidare i dialog med de trossamfund som vill utveckla sitt arbete för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism stimulera dessa samfunds stöd till ungdomar, föräldrar och anhöriga. För att genomföra detta uppdrag fick SST 800 000 kronor under 2015 från utgiftsområde 1 Rikets styrelse, anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati, anslagspost 28 Värna demokratin-SST. Uppdraget ska redovisas till Kulturdepartementet senast den 1 juni 2017.

Regelskärpningar och indragna skattemedel för bl.a. religiösa samfund som uppmanar till hedersrelaterat våld och förtryck

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om regelskärpningar och indragna skattemedel för bl.a. religiösa samfund som uppmanar till hedersrelaterat våld och förtryck, med hänvisning till att det i första hand är en fråga för SST att granska att kraven för och målsättningen med stödet uppfylls.

Jämför reservationerna 18 (SD) och 19 (L).

Motionerna

Petter Löberg (S) påtalar i motion 2015/16:1414 att statligt stöd, enligt lagen (1999:932) om stöd till trossamfund, ska lämnas endast till trossamfund som bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på. Trots denna bestämmelse lämnas enligt motionären statligt stöd till samfund som t.ex. inte tillåter kvinnor eller hbtq-personer att inneha vissa ämbeten i församlingen. Motionären ifrågasätter detta, och vill se skärpta regler för utbetalning av pengar till dessa trossamfund.

I motion 2015/16:3099 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) vill motionärerna att statsbidrag till trossamfund eller föreningar som är baserade på etnicitet omedelbart ska dras in om någon form av hedersrelaterad struktur understöds (yrkande 24).

Richard Jomshof m.fl. (SD) anför i motion 2015/16:2813 att det statliga stödet till religiösa samfund som förminskar kvinnors roll i samhället bör dras in (yrkande 20).

I motion 2015/16:987 föreslår Amineh Kakabaveh m.fl. (V) att det ska tillsättas en utredning med uppdrag att utveckla verktyg för att säkerställa de religiösa samfundens följsamhet när det gäller dels respekten för mänskliga och demokratiska rättigheter för kvinnor, barn och homosexuella, dels rätten att oavsett könstillhörighet kunna bli präster respektive imamer. Motionärerna vill att reglerna skärps och att det ställs villkor på religiösa organisationer för att få bidrag (yrkande 1).

Robert Hannah (FP) framför i motion 2015/16:779 att det finns ett behov av en översyn som leder till regelskärpningar i syfte att skattemedel inte lämnas till religiösa skolor, samfund eller etniskt baserade föreningar som uppmanar till hedersrelaterat våld och förtryck (yrkande 7).

Bakgrund

Som framgår ovan anges i lagen om stöd till trossamfund att statsbidrag endast får lämnas till ett trossamfund som bidrar till att upprätthålla och stärka de

grundläggande värderingar som samhället vilar på. I lagens förarbeten (prop. 1998/99:124) anges bl.a. följande:

Ett trossamfund som skall komma i fråga för statligt stöd i form av statsbidrag bör enligt regeringens uppfattning bedriva en verksamhet som direkt eller indirekt upprätthåller och stärker de grundläggande värdena i det svenska samhället. I detta ligger att samfundet utövar sin verksamhet med respekt för alla människors lika värde samt bidrar till en normbildning i samhället som överensstämmer med demokratins idéer. En förutsättning för statsbidrag bör således vara att trossamfundet bidrar till att upprätthålla och stärka samhällets grundläggande värderingar.

För att anses bidra till att upprätthålla och stärka samhällets grundläggande värderingar bör trossamfundet motverka alla former av rasism och andra typer av diskriminering samt våld och brutalitet. Samfundet bör också verka för att utveckla förutsättningarna för jämställdhet mellan kvinnor och män. Vidare bör samfundet verka för att dess medlemmar och betjänade vägleds av etiska principer som är förenliga med samhällets grundläggande demokratiska värderingar. Detta innebär dock inte något krav på att t.ex. samfundets lära eller åskådning skall utformas i demokratisk ordning. Inte heller krävs det att beslutsprocessen i samfundet vid utseende av exempelvis präster vilar på demokratisk grund. Av väsentlig betydelse är i stället att trossamfundet verkar för att dess medlemmar och betjänade deltar i samhällslivet och att samfundet klart markerar avståndstagande från antidemokratiska strömningar i samhället.

Högsta förvaltningsdomstolen har i november 2013 (mål nr 4496-12) bl.a. prövat frågan om att avslå en ansökan från trossamfundet Jehovas vittnen om att bli berättigat till statsbidrag enligt lagen (1999:932) om stöd till trossamfund. Av domen framgår bl.a. följande:

Trossamfundet Jehovas vittnen ansökte i augusti 2007 hos regeringen om att bli berättigat till statsbidrag enligt lagen (1999:932) om stöd till trossamfund. Regeringen avlog den 17 juni 2009 ansökningsen, med motiveringen att Jehovas vittnen inte till fullo uppfyllde de krav som anges i 3 § nämnda lag, om att statsbidrag endast kan lämnas till trossamfund som bl.a. bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på. Sedan Jehovas vittnen begärt omprövning av regeringens beslut och med en omfattande motivering anfört att trossamfundet ansåg sig uppfylla förutsättningarna för statsbidrag, meddelade regeringen i nytt beslut den 10 december 2009 att vad som anförts inte utgjorde skäl att ändra det tidigare beslutet.

Jehovas vittnen ansökte om rättsprövning och Högsta förvaltningsdomstolen upphävde genom dom den 2 mars 2011 (HFD 2011 ref. 10) regeringens beslut, då det inte av besluten gick att utläsa vad regeringen grundat sitt ställningstagande på och det inte var uppenbart att felet saknat betydelse för avgörandet.

Regeringen har därefter i nytt beslut den 16 maj 2012 åter avslagit Jehovas vittnens ansökan om godkännande för statsbidrag. Som skäl för beslutet anges i huvudsak att trossamfundets medlemmar uppmanas att inte delta i politiska val. Regeringen anför att rätten att rösta i allmänna val utgör en del av de grundläggande värderingar som samhället vilar på och att Jehovas vittnen således inte uppfyller kraven i lagen om stöd till trossamfund, om att bidra till att upprätthålla och stärka sådana grundläggande värderingar.

Yrkanden m.m.

Jehovas vittnen ansöker om rättsprövning och yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen förklarar regeringens beslut olagligt och beordrar regeringen att tilldela Jehovas vittnen statsbidrag.

Skyddet för religionsfriheten

Vid tolkningen av 3 § lagen om stöd till trossamfund måste beaktas det skydd för religionsfriheten som följer av såväl regeringsformen som Europakonventionen.

I 2 kap. 1 § 6 regeringsformen stadgas att var och en gentemot det allmänna är tillförsäkrad frihet att ensam eller tillsammans med andra utöva sin religion.

I artikel 9.1 i Europakonventionen föreskrivs att var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet, innefattande frihet att byta religion eller tro och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller tro genom gudstjänst, undervisning, sedvänjor och ritualer. Enligt artikel 9.2 får friheten att utöva sin religion eller tro endast underkastas sådana inskränkningar som är föreskrivna i lag och som i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till den allmänna säkerheten eller till skydd för allmän ordning, hälsa eller moral eller till skydd för andra personers fri- och rättigheter.

Europadomstolen har i sin praxis återkommande framhållit att rätten till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet utgör en av grunderna för ett demokratiskt samhälle samt att den pluralism som ett demokratiskt samhälle oundgängligen förknippas med är beroende av denna rättighet (t.ex. Metropolitan Church of Bessarabia mot Moldavien, dom den 13 december 2001, p. 118 och 123, Hasan och Chaush mot Bulgarien, dom den 26 oktober 2000 [stor kammare], p. 62 samt Jehovas Witnesses of Moscow mot Ryssland, dom den 10 juni 2010, p. 99).

Europadomstolen har vidare konstaterat att det är vanligt förekommande att olika religioner föreskriver särskilda uppträdanderegler som medlemmarna måste följa i sitt privatliv. Det kan t.ex. röra sig om regelbunden närvaro vid gudstjänster, utförande av särskilda ritualer som bikt eller nattvard, iakttagande av helgdagar eller avstående från arbete vissa veckodagar etc. Genom att följa dessa föreskrifter i sitt dagliga liv manifesterar anhängarna sin önskan att följa sin tro och deras frihet att göra detta skyddas av artikel 9 i Europakonventionen. Domstolen noterar också att många religioner förespråkar riter och sedvänjor som kan vara skadliga för medlemmarnas välbefinnande, såsom långvarig och sträng fasta eller omskärelse av gossebarn (Jehovas Witnesses of Moscow, p. 118 och 144).

Vid upprepade tillfällen har Europadomstolen uttalat att statens skyldighet att förhålla sig neutral och opartisk medför att den är förhindrad att värdera legitimiteten hos religiösa åskådningar eller de sätt på vilka sådana åskådningar uttrycks eller manifesteras (t.ex. Leyla Şahin mot Turkiet, dom den 10 november 2005 [stor kammare], p. 107). Statens utrymme för att inskränka de val människor kan göra i syfte att följa religiösa påbud, inom ramen för sitt självbestämmande, är således mycket begränsat och måste grundas på tungt vägande och tvingande skäl (serious and compelling reasons). Som exempel på fall där inskränkningar från statens sida kan vara berättigade, med hänsyn till den religiösa yttringens oförenlighet med Europakonventionens underliggande grundprinciper, nämner domstolen polygami och barnäktenskap, liksom flagranta brott mot jämställdheten mellan könen, samt handlingar som påtvingas ett trossamfunds medlemmar mot deras vilja (Jehovas Witnesses of Moscow, p. 119).

Europadomstolen har även funnit att om en stat tillhandahåller erkända religiösa samfund vissa förmåner, såsom lindrigare beskattning, medför det krav på neutralitet som följer av artikel 9 att alla religiösa samfund som så önskar ska ha samma möjlighet att ansöka om erkännande för de aktuella förmånerna, samt att staten måste tillämpa relevanta kriterier på ett icke diskriminerande sätt (Religionsgemeinschaft der Jehovas Zeugen m.fl. mot Österrike, dom den 31 juli 2008, p. 92; jfr även dom meddelad av Förbundsrepubliken Tysklands författningsdomstol den 19 december 2000 i mål nr 2 BvR 1500/97).

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Högsta förvaltningsdomstolen har tidigare funnit att lagen om stöd till trossamfund är uppbyggd på ett sådant sätt att huvudregeln måste anses vara att alla sådana samfund har rätt till stöd (HFD 2011 ref. 10). Om ett samfund inte uppfyller kraven i 3 § får dock statsbidrag inte lämnas.

I regeringens beslut framhålls att den svenska demokratin bygger på allmän och lika rösträtt, samt att det av artikel 21.1 i Förenta Nationernas allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna framgår att var och en har rätt att delta i sitt lands styre, direkt eller genom fritt valda ombud. Regeringen understryker i sitt yttrande att rätten att rösta är grundlagsskyddad i Sverige (1 kap. 1 § regeringsformen) och en rättighet för alla medborgare i landet.

Respekten för religionsfriheten fordrar att bedömningen av om ett trossamfund kan anses bidra till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på inte innefattar någon närmare prövning och värdering av samfundets religiösa lära. Att så inte får ske har uttryckligen framhållits i lagens förarbeten (prop. 1998/99:124 s. 64). Som framgått följer det även av Europadomstolens praxis att statens skyldighet enligt artikel 9.1 i konventionen att förhålla sig neutral och opartisk är av avgörande vikt vid bedömningar av detta slag.

Bestämmelsen i 3 § 1 lagen om stöd till trossamfund kan mot bakgrund av vad nu sagts inte ges den innebörden att ett samfund, vars religiösa lära innebär att dess medlemmar uppmanas avstå från att delta i allmänna val, utan att för den skull motarbeta det demokratiska styrelseskicket, inte kan anses uppfylla kravet för rätt till statsbidrag.

Högsta förvaltningsdomstolen finner att regeringens beslut att avslå Jehovas vittnens ansökning saknar stöd i lag. Beslutet ska därför upphävas.

Enligt lagen om rättsprövning av vissa regeringsbeslut kan Högsta förvaltningsdomstolen inte ersätta det upphävda beslutet med ett nytt. Målet ska visas åter till regeringen.

Regeringen har den 28 januari 2016 gjort en förnyad prövning av Jehovas vittnens ansökan om att bli berättigat till statsbidrag, och på nytt avslagit ansökan (Ku2015/00081/D). Som skäl för regeringens beslut angavs följande:

Enligt 3 § lagen om stöd till trossamfund (1999:932) får statsbidrag endast lämnas till ett trossamfund som bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på och är stabilt och har egen livskraft. Av praxis följer att som lagen om stöd till trossamfund är uppbyggd måste huvudregeln anses vara att alla sådana samfund har rätt till stöd (HFD 2011 ref. 10). Om ett samfund inte lever upp till kraven i 3 § får dock statsbidrag inte lämnas.

Det råder inget tvivel om att samfundet Jehovas vittnen är stabilt och har egen livskraft. Samfundet har varit representerat i Sverige under lång tid. Den fråga som regeringen ska ta ställning till är därmed om samfundet bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på. Enligt lagens förarbeten (prop. 1998/99:124 s. 63) får denna prövning dock inte innebära att det sker någon närmare prövning

och värdering av samfundets lära i förhållande till samhällets gemensamma värdegrund.

Var och en är gentemot det allmänna tillförsäkrad frihet att ensam eller tillsammans med andra utöva sin religion. Denna i regeringsformen skyddade rättighet gäller alla oavsett religion. Staten får inte göra någon särskild skillnad på olika religioner och trosinriktningar. Samfundet Jehovas vittnen har i egenskap av ett registrerat trossamfund samma rättigheter som andra trossamfund när det gäller möjligheten att förkunna sin religion.

I artikel 9.1 i Europakonventionen föreskrivs att var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet, innefattande frihet att byta religion eller tro och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller tro genom gudstjänst, undervisning, sedvänjor och ritualer. Enligt artikel 9.2 får friheten att utöva sin religion eller tro endast underkastas sådana inskränkningar som är föreskrivna i lag och som i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till den allmänna säkerheten och till skydd för allmän ordning, hälsa, moral eller skydd för andra personers fri- och rättigheter.

Europadomstolen har funnit att om en stat tillhandahåller erkända religiösa samfund vissa förmåner, såsom lindrigare beskattning, medför det krav på neutralitet och att relevanta kriterier ska tillämpas på ett icke diskriminerande sätt (se Religionsgemeinschaft der Jehovas Zeugen mfl. mot Österrike, dom den 31 juli 2008 s. 92). Regeringen ska således mot bakgrund av Europadomstolens praxis vid prövningen av Jehovas vittnens ansökan om statsbidrag till trossamfund förhålla sig neutral och opartisk.

Sverige har ratificerat FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Av denna följer att staten är ytterst ansvarig för att se till att barn får sina rättigheter förverkligade. Grundprinciperna i konventionen är att hänsyn ska tas till barnets bästa och att barnet har rätt att uttrycka sina åsikter i frågor som rör barnet samt att inget barn får diskrimineras och att varje barn har rätt till liv och utveckling. Barnet har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Enligt barnkonventionen måste konventionsstaten även erkänna barnets rätt till bästa uppnåeliga hälsa och eftersträva att säkerställa att inget barn berövas tillgången till hälso- och sjukvård. I konventionen ställs också kravet att staterna ska respektera föräldrarnas, och i förekommande fall, vårdnadshavarnas rättigheter och skyldigheter att på ett sätt som är förenligt med barnets fortlöpande utveckling ge vägledning då barnet utövar sin rätt. Föräldrarnas ledning måste tillämpas i överensstämmelse med hela konventionen.

Varje barn har enligt föräldrabalken rätt till omvårdnad, trygghet och en god fostran. Barn ska behandlas med aktning för sin person och egenart och får inte utsättas för kroppslig bestraffning eller annan kränkande behandling. Den som har vårdnaden om ett barn har ett ansvar för barnets personliga förhållanden och ska se till att barnets behov blir tillgodosedda. Enligt socialtjänstlagen (2001:453) ska socialnämnden verka för att barn och ungdom växer upp under trygga och goda förhållanden.

Ett utmärkande drag hos trossamfundet Jehovas vittnen är samfundets motstånd mot blodtransfusioner. Det är regeringens bedömning att detta systematiska motstånd mot blodtransfusioner, oavsett teologiskt motiv, är synnerligen problematiskt när det gäller minderåriga. Det förekommer fall där socialnämnden beslutar att unga ska omhändertas enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, på grund av att barnets och/eller vårdnadshavarnas vägran till blodtransfusioner medför en påtaglig risk för att barnets hälsa skadas. Sjukvården har utarbetat särskilda riktlinjer för hur sådana situationer ska hanteras. Jehovas vittnens motstånd mot blodtransfusioner riskerar enskilda barns rätt till liv och hälsa och att

barnets behov inte blir tillgodosedda. Regeringen finner att samfundets inställning i denna fråga inte är förenlig med samhällets grundläggande värderingar.

Regeringen anser mot bakgrund av vad som anförts ovan att samfundet Jehovas vittnen inte motsvarar det krav som lagen ställer på att trossamfund, för att ha rätt till statsbidrag, ska bidra till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på. Jehovas vittnens ansökan om statsbidrag ska därför avslås.

Enligt regeringens uppfattning innebär det aktuella beslutet inte en inskränkning i skyddet för religionsfriheten enligt artikel 9.1. Därmed saknas som utgångspunkt skäl att göra en bedömning av beslutet enligt artikel 9.2. Regeringen anser i vart fall att beslutet uppfyller kraven enligt artikel 9.2 och är förenlig med Europakonventionen.

Som framgår ovan är det SST som prövar frågor om statsbidrag till trossamfund som regeringen har beslutat ska vara berättigade till statsbidrag, och som i första hand följer upp och granskar att bidragen används så att målsättningen med stödet uppfylls. När det gäller enskilda bidrag kan SST enligt förordningen (1999:974) om statsbidrag till trossamfund besluta att inte betala ut ett beviljat bidrag om tveksamhet råder om lämnade uppgifter. SST kan också besluta att ett bidrag ska betalas tillbaka. Detta kan exempelvis ske om bidraget inte används för det ändamål det beviljats för eller om samfundet har underlåtit att lämna tillräcklig redovisning till SST. SST:s uppföljning sker huvudsakligen genom de rapporter över bidragsanvändningen som samfundet lämnar och även i hög grad genom den dialog som SST fortlöpande har med företrädare för de olika samfunden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på att SST fått i uppdrag att dels utvidga och fördjupa dialogen med trossamfunden i syfte att stimulera arbetet med demokrati och demokratisk medvetenhet, dels fortsatt utveckla dialogen till att inkludera ett brett spektrum av samfund och grupperingar inom samfunden, med särskilt fokus på kvinnor och ungdomar.

Utskottet konstaterar vidare att det är regeringen som bestämmer vilka trossamfund som kan få statsbidrag, och att det i första hand är en fråga för SST att granska så att kraven för och målsättningen med stödet uppfylls. Motionerna 2015/16:779 (FP) yrkande 7, 2015/16:987 (V) yrkande 1, 2015/16:1414 (S), 2015/16:2813 (SD) yrkande 20 och 2015/16:3099 (SD) yrkande 24 bör således inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida, varför de avstyrks.

Förenklad beredning

Motioner som bereds förenklad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om idrott, trossamfund och allmänna samlingslokaler som är likalydande eller snarlika med motioner som riksdagen relativt nyligen tagit ställning till.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrkte våren 2015 (bet. 2014/15:KrU11) motionsyrkanden som är likalydande med eller snarlika med nedanstående yrkanden. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag. Utskottet anser att motionsyrkandena nedan kan behandlas i förenklad form och avstyrker därför yrkandena.

Idrott

Motion 2015/16:427 av Margareta Cederfelt (M)

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hbtq-planer för idrottsföreningar och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:491 av Lotta Finstorp (M)

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av investeringar för ändamålsenliga ridanläggningar och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:587 av Anna-Caren Sätherberg och Kalle Olsson (båda S)

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett statligt engagemang för att få stora mästerskap till Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:747 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkande 1

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om hur den statliga bidragstilldelningen till idrotten ska användas för att stärka jämställdhetsarbetet inom idrotten och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 14

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliga medel ska främja att flickor och pojkar får lika möjligheter till del i planering av fritidsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:2024 av Jeff Ahl och Angelika Bengtsson (båda SD)

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inleda diskussioner med representanter för svensk damhockey som syftar till att tillskjuta ekonomiska resurser framöver och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:2133 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 4

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att locka stora mästerskap till Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:2210 av Helén Pettersson i Umeå m.fl. (S)

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om idrott och hbt-personer och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:2462 av Kristina Yngwe (C) yrkande 4

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jämställd fördelning av offentliga medel till ungdomars fritidsaktiviteter och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:2725 av Cecilia Widegren (M) yrkande 3

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna ridningens viktiga roll som Sveriges största handikappidrott och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:2725 av Cecilia Widegren (M) yrkande 4

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en jämställd tilldelning av resurser till flickors och pojkars idrottsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:3138 av Per Åsling (C)

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell samling bakom en svensk ansökan om att få arrangera olympiska vinterspel i Sverige 2026 och tillkännager detta för regeringen.

Trossamfund

Motion 2015/16:1103 av Maria Arnholm och Birgitta Ohlsson (båda FP)

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över lagen om statligt stöd för trossamfund så att den blir neutral och inte positivt särbehandlar religiösa livsåskådningsorganisationer, och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:1417 av Fredrik Schulte (M)

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över principerna och kriterierna för det statliga stödet till livsåskådningsamfund och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:2708 av Tuve Skånberg och Mikael Oscarsson (båda KD) yrkande 3

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör hålla en regelbunden dialog med trosbaserade rörelser och tillkännager detta för regeringen.

Motion 2015/16:3099 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 25

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fördjupade dialoger med religiösa samfund och kulturellt eller etniskt baserade föreningar för att införliva dem i arbetet med förankringen av den svenska värdegrunden hos deras medlemmar och tillkännager detta för regeringen.

Allmänna samlingslokaler

Motion 2015/16:508 av Arhe Hamednaca (S)

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samlingslokaler som en viktig del i demokratin och tillkännager detta för regeringen.

Reservationer

1. Det civila samhällets betydelse för demokratin, punkt 1 (M, C, L, KD)

av Olof Lavesson (M), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Bengt Eliasson (L), Eva Lohman (M) och Lars-Axel Nordell (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2496 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 4.

Ställningstagande

Vi anser att det under lång tid har dragits upp alltför skarpa gränser mellan samhällets sektorer. Inte minst har det för socialdemokratin varit en ideologisk fråga att framhålla den offentliga sektorn som garant för likvärdighet, medan småskalig privat verksamhet motverkats och det civila samhället avfärdats. Ett sådant synsätt får enligt vår uppfattning negativa följder för såväl ekonomin som demokratin.

Alliansregeringen lade 2009 fram en ny politik för det civila samhället som en ersättning till den tidigare folkrörelsepolitiken. Syftet var att lyfta fram det civila samhällets stora betydelse, utveckla och tydliggöra relationen mellan staten och det civila samhället och ta ett helhetsgrepp om generella frågor om det civila samhället och dess villkor. En utvecklad samverkan mellan samhällets olika sektorer anser vi också har en viktig demokratisk dimension, eftersom människors möjligheter att påverka ökar.

Det civila samhället har vidare en viktig roll i att fostra till delaktighet, ansvarstagande och demokrati genom den verksamhet som bedrivs. Vi vill understryka betydelsen av det civila samhället som demokratibärare. Vi anser därför att det är angeläget att slå vakt om och utveckla den politik som alliansregeringen bedrev, så att inte den nya regeringen förpassar tillbaka det civila samhället till en plats i kulisserna.

Vad vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:2496 (M, C, FP, KD) yrkande 4.

2. Det civila samhällets ställning, punkt 2 (C)

av Per Lodenius (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3029 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 1 och
avslår motionerna
2015/16:2258 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 11 och
2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1 och 4.

Ställningstagande

Det finns områden där det av tradition har varit föreningsdrivna verksamheter men som nu fått nya aktörer i form av entreprenörer. Det kan exempelvis handla om återanvändning av produkter eller sportarrangemang. Det har gjorts att en marknad har uppstått där det tidigare inte har varit någon. Detta har skapat svårigheter för dem som arbetar ideellt när exempelvis myndigheter kräver marknadshyra för att låta en förening nyttja dess mark, eller en förening som hjälper medlemmar med att boka resor vid en föreningsträff klassas som researrangör och måste skaffa resegarantiförsäkring. Detta riskerar att urholka föreningsrätten. Jag anser därför att det är dags för en föreningsrättsutredning, med syfte att tydliggöra och stärka civilsamhällets särart och skapa rimliga regelverk för verksamheterna.

Vad jag nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:3029 (C) yrkande 1 och avslå motionerna 2015/16:2258 (KD) yrkande 11 och 2015/16:2979 (KD) yrkandena 1 och 4.

3. Det civila samhällets ställning, punkt 2 (KD)

av Lars-Axel Nordell (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:2258 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 11 och

2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1 och 4 samt avslår motion

2015/16:3029 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Civilsamhället förändras i takt med att Sverige och världen i stort förändras. Vårt land är i dag ett pluralistiskt medborgarsamhälle, inte ett förhållandevis homogent ”folkhem”. Individualism och självförverkligande har blivit viktigare, vilket inte nödvändigtvis gör människor mindre engagerade. Engagemanget tar sig däremot andra uttryck.

Offentlig finansiering av tjänster som produceras av andra aktörer är inget hot mot välfärdsstaten utan en grundläggande del i ett fungerande samhälle. Den ideella sektorn är en resurs för att utveckla välfärden – inte en budgetregulator. Det kan tyckas motsägelsefullt med en politik för ett område som vi i så hög utsträckning som möjligt vill hålla politiken borta ifrån. Jag vill därför vara tydliga med min utgångspunkt: Staten är aldrig neutral i relation till civilsamhället. Staten sätter gränser, skyddar, strukturerar, stimulerar – eller kväver. Allt utifrån vilken lagstiftning och vilka incitament som finns eller saknas.

Det kan finnas en risk för att civilsamhället begränsas till att vara en välfärdsutförare eller verkställare av statliga dekret. Om staten i allt högre utsträckning dikterar villkoren för civilsamhällets verksamheter och samtidigt svarar för en allt större del av dess finansiering, så riskeras civilsamhällets självständiga röst och unika bidrag. Utvecklingen har redan i viss utsträckning gått i den riktningen. Detsamma gäller också med marknadsanpassning, där civilsamhällets organisationer bitvis agerar enligt kommersiella principer.

Jag vill samtidigt framhålla vikten av att värna civilsamhällets ställning i förhållande till näringslivet och det offentliga. Samhällsutvecklingen har gjort det allt svårare att skilja mellan civilsamhället, det offentliga och näringslivet. Under den senare tiden har såväl domstolsbeslut som myndighetsdirektiv bidragit till denna otydliga gränsdragning. Marknadsdomstolen har likställt föreningsliv med företagande, om en förening bedriver någon form av ekonomisk verksamhet. Har man någon hantering av pengar så jämföras detta med företag. Ett annat exempel är när Livsmedelsverket jämför ideella föreningar med livsmedelsföretag, om den ideella föreningen på något sätt hanterar livsmedel i sin verksamhet. Detta kan drabba en fotbollsklubb som säljer korv med bröd i matchpausen. Detta är en utveckling som inte är önskvärd. En utredare bör därför se över gråzonerna för att därefter presentera förslag som på ett tydligt sätt värnar civilsamhällets ställning.

Sammanfattningsvis vill jag understryka betydelsen av det civila samhället.

Vad jag nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motionerna 2015/16:2258 (KD) yrkande 11 och 2015/16:2979 (KD) yrkandena 1 och 4 samt avslå motion 2015/16:3029 (C) yrkande 1.

4. Översyn av statens stöd till organisationer, punkt 3 (C)

av Per Lodenius (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3029 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 5 och
avslår motion
2015/16:247 av Jan Ericson (M).

Ställningstagande

Jag anser att de som ideellt bidrar till samhället med sitt engagemang måste ha goda förutsättningar för detta. Det finns en trend som går mot fler projektbidrag på bekostnad av grundstöd till ideella organisationer. Det gör verksamheten svårstyrd eftersom det behövs grundstöd för att kunna söka projekt, och inte minst för att utveckla sin verksamhet. För att stärka civilsamhällets möjlighet att vara än mer snabb och flexibel för att ta sig an samhällets utmaningar så vill jag se en ökad andel grundstöd i bidragen från det offentliga.

Vad jag nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:3029 (C) yrkande 5 och avslå motion 2015/16:247 (M).

5. Minska den administrativa bördan för civilsamhället, punkt 4 (M)

av Olof Lavesson (M), Saila Quicklund (M), Isabella Hökmark (M) och Eva Lohman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2136 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Vi anser att det är viktigt att fortsätta arbetet med att minska den administrativa bördan och fortsatt underlätta för civilsamhällets olika krafter att utföra sitt arbete. Alliansregeringen gav Utredningen för ett stärkt civilsamhälle i uppdrag att undersöka behovet av ett samlat administrativt stöd till det civila samhällets organisationer. Utredningen är nu klar med sitt arbete och har lämnat sina synpunkter på hur information och stöd ska ges för att underlätta för civilsamhället. Vi anser att det nu är viktigt att utredarens slutsatser tillvaratas.

Vad vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:2136 (M) yrkande 4.

6. Skärpta krav för organisationer och föreningar för att få skattefinansierat stöd, punkt 5 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2015/16:1841 av Aron Emilsson m.fl. (SD) och
 2015/16:2943 av Paula Bieler (SD) yrkande 1,
 bifaller delvis motion
 2015/16:2397 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 4 och
 avslår motion
 2015/16:2943 av Paula Bieler (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

En viktig faktor för att det allmänna stödet till det civila samhället ska kunna upprätthållas är att detta stöd fördelas på ett ansvarsfullt sätt. Mottagare av skattefinansierat stöd bör uppfylla vissa minimikrav på kvalitet och samhällsnyttigt innehåll. Allt annat är att visa bristande respekt för demokratin och skattebetalarnas pengar.

Tyvärr har det visat sig gång på gång de senaste åren att våldsbejakande föreningar och organisationer, som uppmanar till lagbrott och som inte ställer sig bakom demokratiska grundprinciper, såsom yttrandefrihet och mötesfrihet och män och kvinnors lika värde, trots detta har kunnat erhålla skattefinansierat stöd, ofta vid upprepade tillfällen.

Vi menar att det är uppenbart att såväl regelverket som tillsynen måste skärpas i detta avseende, och anser därför att regeringen bör återkomma med förslag kring hur regelverket och tillsynen ska kunna skärpas så att

våldsbejakande och icke-demokratiska organisationer inte längre ska kunna erhålla skattefinansierat stöd.

Bland Sveriges olika s.k integrationsåtgärder finns statsbidraget till organisationer bildade på etnisk grund. Bidraget administreras av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor.

I budgeten för 2015 avsattes knappt 19 miljoner kronor till detta ändamål. I 4 § förordningen (2008:63) om statsbidrag till verksamheter mot rasism och liknande former av intolerans fastställs att bidraget endast får beviljas organisationer som ”till övervägande del har medlemmar med utländsk bakgrund”. Detta krav ger i sig två starka skäl som talar för att det aktuella bidraget bör avskaffas:

1. Det borde inte vara förenligt med principerna om likabehandling och antidiskriminering att fördela skattemedel på basis av medlemmarnas etniska ursprung. Såsom den nuvarande förordningen är utformad innebär det i praktiken att staten bestraffar föreningar där en majoritet av medlemmarna har svensk bakgrund. Något liknande bidrag med en omvänd ordning existerar inte och hade sannolikt också framstått som otänkbart för de flesta. Bidragets nuvarande utformning innebär alltså i realiteten en diskriminering av infödda svenskar.
2. När etnisk härkomst blir avgörande för möjligheten till stöd skapas incitament till en aktiv uppdelning i infödda kontra invandrade svenskar. En sådan uppdelning leder ovillkorligen till splittring och ökad segregation och bör under inga omständigheter sponsras av staten.

Mot bakgrund av detta är det vår mening att statsbidraget till organisationer bildade på etnisk grund bör avvecklas.

Vad vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motionerna 2015/16:1841 (SD) och 2015/16:2943 (SD) yrkande 1, delvis bifalla motion 2015/16:2397 (C) yrkande 4 samt avslå motion 2015/16:2943 (SD) yrkande 2.

7. Skärpta krav för organisationer och föreningar för att få skattefinansierat stöd, punkt 5 (C)

av Per Lodenius (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2015/16:2397 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 4, bifaller delvis motion

2015/16:1841 av Aron Emilsson m.fl. (SD) och
avslår motion
2015/16:2943 av Paula Bieler (SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Jag anser att yttrandefriheten är grundläggande och att varje människa har rätt att uttrycka sina åsikter, men i de fall dessa åsikter manar till våld, krigsbrott och terror ska inte det offentliga vara med och stödja det. Regeringen bör se över hur man kan hindra att offentliga medel går till organisationer som sprider våldsbejakande och antidemokratiska budskap, eller som verkar för rekrytering eller uppmanar till stöd för av EU eller FN terrorlistade organisationer.

Vad jag nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:2397 (C) yrkande 4, delvis bifalla motion 2015/16:1841 (SD) samt avslå motion 2015/16:2943 (SD) yrkandena 1 och 2.

8. Civilsamhällets betydelse för att förebygga våldsbejakande extremism, punkt 6 (M)

av Olof Lavesson (M), Saila Quicklund (M), Isabella Hökmark (M) och
Eva Lohman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2136 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi lever i en tid då vissa grupper använder hot och våld för att uppnå politiska mål. I sin mest extrema form finns det de som väljer att vända demokratin ryggen till förmån för politisk och/eller religiös extremism. Andra väljer att verka i det fördolda genom att i sin närmiljö begränsa bl.a. kvinnors rätt till jämställdhet och frihet. Vi anser att våldsbejakande extremism måste, utöver rättsväsendets insatser, mötas med förebyggande åtgärder och en fungerande avhoppbarverksamhet. Det behövs ett nära samarbete mellan de offentliga, privata och ideella delarna av Sverige. Vi vill att Sverige ska vara ett samhälle fritt från hot, våld och diskriminering.

Vad vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:2136 (M) yrkande 1.

9. Civilsamhällets betydelse för integration, punkt 7 (M)

av Olof Lavesson (M), Sailsa Quicklund (M), Isabella Hökmark (M) och Eva Lohman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2136 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 2,
bifaller delvis motion
2015/16:3029 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 2 och
avslår motion
2015/16:3245 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 4 och 14.

Ställningstagande

Det civila samhället har under lång tid bidragit positivt till samhällsutvecklingen inte minst genom ett framgångsrikt integrationsarbete. Det finns dock anser vi fortsatt mycket att göra på området, vilket bl.a. Riksrevisionen bekräftar i sin rapport Staten och det civila samhället i integrationsarbetet (RiR 2014:3). Riksrevisionen menar att det behövs ytterligare åtgärder från både regeringen och myndigheter för att civilsamhällets bidrag till integrationen ska få önskad effekt.

Vad vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:2136 (M) yrkande 2, delvis bifalla motion 2015/16:3029 (C) yrkande 2 samt avslå motion 2015/16:3245 (C) yrkandena 4 och 14.

10. Civilsamhällets betydelse för integration, punkt 7 (C)

av Per Lodenius (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:3029 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 2 och
2015/16:3245 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 4 och 14 samt
bifaller delvis motion
2015/16:2136 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 2.

Ställningstagande

För skapandet av mötesplatser är ett levande civilsamhälle och föreningsliv en hörnsten. För människor som flytt från auktoritära regimer kan ofta civilsamhällets företrädare skapa mer förtroende än offentliga tjänstemän och uniformerade myndighetspersoner. Centerpartiet ser det som avgörande att landets kommuner liksom regeringen och myndigheter underlättar för starka nätverk människor emellan. En starkare integrationsaspekt mellan olika grupper bör vägas in i de bidrag som delas ut till civilsamhället. Samtidigt måste vi bygga förtroende mellan det offentliga Sverige och dess nya invånare.

Under de senaste åren har ett stort antal fattiga EU-medborgare och tredjelandsmedborgare med uppehållstillstånd i ett annat EU-land sökt sig till bl.a. Sverige. Det är viktigt att vara medveten om att detta handlar om en mycket heterogen grupp människor. Det finns en växande grupp personer, ofta från Rumänien eller Bulgarien, som söker sig till Sverige för att tigga. De har ofta någon typ av boende och familj i hemlandet. Många har tidigare tiggat i södra Europa, men det ökade våldet mot gruppen har gjort att de i ökad utsträckning sökt sig till Sverige. Andra människor i denna kategori är i Sverige för att söka arbete. Den sistnämnda gruppen drar ofta vidare till annat EU-land om de får jobb där.

Den debatt som handlar om organiserat tiggeri har på många sätt landat mycket snett. Många av dem som befinner sig i Sverige tillhör storfamiljer eller kommer från samma by. I de fall dessa grupper tigger så är tiggeriet förvisso organiserat i någon bemärkelse. Det är väldigt svårt att överleva på gatan om man inte samarbetar.

Centerpartiet ser inte olika typer av förbud mot tiggeri som en lösning. Vi menar att det i stället är viktigt att EU kan sätta press på berörda länder att ta ansvar för utsatta och fattiga. Samtidigt är det viktigt att EU och medlemsländerna kan bidra till att stötta fattiga EU-medborgare på plats i deras hemländer.

Vad jag nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motionerna 2015/16:3029 (C) yrkande 2 och 2015/16:3245 (C) yrkandena 4 och 14 samt delvis bifalla motion 2015/16:2136 (M) yrkande 2.

11. Volontärernas betydelse för samhället, punkt 9 (M)

av Olof Lavesson (M), Saila Quicklund (M), Isabella Hökmark (M) och Eva Lohman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2136 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Det civila samhället med bl.a. ideella organisationer är en viktig del i byggandet av det goda gemensamma samhället. Civilsamhället bidrar aktivt till välfärden. När socialkontoren är stängda på kvällar, helger och nätter finns trossamfund och ideella föreningar till stöd för människor i utsatthet.

Den tillit mellan människor och den tillförsikt om framtiden som är typisk för vårt land hämtar mycket av sin kraft ifrån ett av världens starkaste civilsamhällen. Nya Moderaternas utgångspunkt är alltid människan och dess kraft att växa och skapa sina egna sammanhang. Därför vill vi på olika sätt underlätta för det civila samhällets organisationer att bedriva sin verksamhet och att utvecklas och att därigenom bidra till välfärd och social sammanhållning. Volontärernas betydelse för samhället måste här framhållas.

Vad vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:2136 (M) yrkande 3.

12. Partnerskap mellan idéburna organisationer och det offentliga, punkt 10 (C)

av Per Lodenius (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3029 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 4.

Ställningstagande

När en idéburen organisation vill samarbeta med det offentliga för att göra samhällsinsatser uppstår ibland svårigheter som beror på att det inte finns tydliga modeller, liksom modeller vid upphandling, att använda. Det kan finnas oklarheter om det juridiska upplägget som gör att ett samarbete riskerar att inte bli av. Därför vill jag utveckla modeller för ett sådant partnerskap mellan idéburna organisationer och det offentliga. Då ges möjligheter för att fler samarbeten ska kunna komma till stånd.

Vad jag nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:3029 (C) yrkande 4.

13. Förutsättningar för alla, inklusive äldre, att idrotta, punkt 14 (M)

av Olof Lavesson (M), Saila Quicklund (M), Isabella Hökmark (M) och Eva Lohman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2133 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 5 och avslår motion

2015/16:1881 av Börje Vestlund m.fl. (S).

Ställningstagande

Ingen annan folkrörelse kan mäta sig med idrotten när det gäller storlek och bredd. Forskning visar att två av tre barn i åldern 10–18 år idrottar. Skillnader kopplade till socioekonomisk och kulturell bakgrund är dock stora. Knappt sex av tio utrikesfödda pojkar och inte ens hälften av alla utrikesfödda flickor idrottar. Även idrottsutövandet i s.k. arbetarhem är lägre än hos barn i tjänstemannahem. Moderaterna ser med oro på det faktum att barn från ekonomiskt utsatta familjer i mindre utsträckning deltar i organiserade fritidsaktiviteter.

Moderaterna vill bygga en idrott som är bred och har en mångfald som lockar människor genom hela livet. Det är positivt att idrotten får en mer framskjuten ställning i diskussionen om hur vi bäst integrerar barn och unga i samhället. Idrotten bidrar positivt till arbetet med att göra samhället mer jämställt, tryggare och tolerant. Moderaterna vill att kommunerna ska ta större ansvar för att säkra förutsättningarna för både flickor och pojkar, liksom barn och ungdomar med särskilda behov, att kunna utöva idrott. Vi vill också understryka att hbt-personer ska kunna delta i idrotts- och föreningsliv utan att möta fördomar och diskriminering.

Vad vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:2133 (M) yrkande 5 och avslå motion 2015/16:1881 (S).

14. Idrottens del i folkhälsan, med bl.a. tillgång till spontanidrottsplatser, punkt 15 (M)

av Olof Lavesson (M), Saila Quicklund (M), Isabella Hökmark (M) och Eva Lohman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2133 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Vid sidan av tydliga satsningar på idrottsrörelsen måste budskapet att social infrastruktur är viktig kommuniceras ut till kommunerna. Detta att det finns god tillgång till lekplatser och spontanidrottsplatser för såväl fotboll som skate, parkour och BMX är långsiktigt viktigt för folkhälsan. Dessa anläggningar ger möjligheter för barn och ungdomar som inte är föreningsaktiva att kunna röra på sig och är inte minst viktiga för unga tjejer som i högre utsträckning än killarna väljer att sluta med organiserat idrottande i sina tidiga tonår.

Vad vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:2133 (M) yrkande 3.

15. Stärka den positiva supporterkulturen och motverka idrottsrelaterad brottslighet, punkt 19 (V)

av Rossana Dinamarca (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:747 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkande 2.

Ställningstagande

Våld i samband med idrott och idrottsarrangemang är inte bara ett idrottsproblem. Det är mycket större än så, det är en del av ett samhällsproblem. Därför behövs åtgärder vidtas inte bara inom idrottssektorn utan även i samhället i stort för att minska våldet. Eftersom män statistiskt sett är den grupp som utövar mest våld, både i samhället och i idrottsammanhang, är det viktigt att prioritera arbetet med att problematisera och söka förändra de rådande maskulinitetsidealerna. Vänsterpartiet har genom motioner i riksdagen

under en lång tid presenterat olika feministiska förslag på åtgärder för att öka jämställdheten i samhället och bl.a. minska diskriminering och våld.

Inom idrotten förekommer trakasserier och diskriminering på grund av kön, sexuell läggning, könsidentitet, funktionsnedsättning, hudfärg och etnicitet. I olika sammanhang återkommer också kränkande ordväxlingar som anspelar på sådana grunder. Detta är inte acceptabelt, lika lite inom idrotten som i andra sammanhang.

Sporten har en stor påverkan på inte minst många pojkars och unga mäns liv, där de samlas antingen som utövare eller som supportrar. Idrotten har en fostrande roll för många barn och unga. Detta innebär att idrotten måste ta ett stort ansvar för att kränkande handlingar och attityder inte ska fortsätta att odlas i anknytning till idrotten. Även om det förstås är långt ifrån alla unga pojkar som ägnar sig åt direkta trakasserier, är det samtidigt så att man ofta befinner sig i en likriktad miljö där man förväntas leva upp till vissa föreställningar om maskulinitet och avståndstagande från vad som avviker från denna norm.

Många inom idrottsrörelsen vill också ta ett ansvar. Det pågår arbete och många goda exempel kan lyftas fram. Men mycket finns kvar att göra. Det som behövs är bl.a. ökade utbildningsinsatser för att öka kunskapen i dessa frågor.

Under flera år har det funnits en nationell samordnare för att stärka den positiva supporterkulturen och motverka idrottsrelaterad brottslighet. Arbetet har dock ofta haft betoning på repressiva åtgärder. Regeringen bör framöver ge ett uppdrag för att också lyfta fram det förebyggande arbetet – att arbeta med ett tydligt genusperspektiv för att sprida insikten om att trakasserier, diskriminering och våld inom idrotten är tätt sammankopplade med problematiska föreställningar om maskulinitet.

Vad jag nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:747 (V) yrkande 2.

16. Elitidrottens långsiktiga förutsättningar, punkt 21 (M, SD, L)

av Olof Lavesson (M), Aron Emilsson (SD), Saila Quicklund (M), Isabella Hökmark (M), Angelika Bengtsson (SD), Bengt Eliasson (L) och Eva Lohman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2015/16:2133 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 6.

Ställningstagande

Svensk idrott är både bredd och elit. Svensk idrotts internationella framgångar är fantastiska sett till vårt lands storlek. Våra internationella stjärnor lockar nya generationer barn och ungdomar att satsa på idrott. Få saker kan skapa sådan nationell glädje och gemenskap bortom kulturella och sociala barriärer som idrottsliga framgångar. Vi vill stötta svensk elitidrott så att vi även i framtiden kan glädjas åt svenska internationella idrottsframgångar. Detta bör ske genom att vi utreder hur elitidrottens långsiktiga förutsättningar i en allt större internationell konkurrens kan stärkas.

Vad vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:2133 (M) yrkande 6.

17. Nordiskt friluftslivsår, punkt 25 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2015/16:2548 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Ett av våra största folkhälsoproblem i dag är det ökade stillasittandet, särskilt bland barn och unga. Vardagsmotionen minskar och de naturliga relationerna till rörelse, motion och vistelse i naturen blir allt färre. För att få bukt med denna negativa utveckling krävs krafttag, och ett led i det är att stärka friluftslivets ställning i samhället. Tillsammans med våra nordiska grannländer finns stora möjligheter att nå ut, genom ett tätare nordiskt samarbete, för att främja friluftslivet i hela Norden. Det nordiska friluftslivsåret 2015, som inte blev av, var en god idé för att understryka och stimulera detta och idén hade mycket goda intentioner och visioner. Dessvärre fick satsningen inte det genomslag eller den uppmärksamhet som hade behövts, mycket på grund av för kort planeringstid och för små resurser. Vi tror därför på en ny samnordisk satsning på bredare front, detta genom samverkan med det nordiska friluftslivsnätverket och med stöd av större resurser och bättre marknadsföring.

Vad vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:2548 (SD) yrkande 1.

18. Regelskärpningar och indragna skattemedel för bl.a. religiösa samfund som uppmanar till hedersrelaterat våld och förtryck, punkt 27 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:2813 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 20 och
2015/16:3099 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 24 och
bifaller delvis motionerna
2015/16:779 av Robert Hannah (FP) yrkande 7,
2015/16:987 av Amineh Kakabaveh m.fl. (V) yrkande 1 och
2015/16:1414 av Petter Löberg (S).

Ställningstagande

Offren för hederskulturen begränsas kraftigt i sin vardag. De tvingas finna sig i att deras rätt att göra egna livsval inskränks och det krävs av dem att de försakar den egna viljan för att alltid sätta familjens eller släktens anseende först. I hederns namn utsätts de ofta för trakasserier, hot och våld från de personer som borde stå dem närmast. Alternativt tvingas de att själva utsätta sina närmaste för våld och förtryck.

Hederskulturen står för raka motsatsen till det svenska och västerländska samhällets syn på varje människas egenvärde och rätt till en fri vilja. Problemet med dess växande utbreddhet i Sverige måste därför tas på största allvar och åtgärdas. Det är oacceptabelt att förtryck, våld och mord sker i hederns namn.

Vi anser att statsbidrag till trossamfund eller föreningar som baseras på etnicitet omedelbart bör dras in om någon form av hedersrelaterade strukturer understöds. Vi vill också dra in det statliga stödet till de religiösa samfund som lär ut att kvinnan är underordnad mannen och som anvisar kvinnor till särskilda och sämre belägna platser under gudstjänsterna.

Vad vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motionerna 2015/16:2813 (SD) yrkande 20 och 2015/16:3099 (SD) yrkande 24 samt delvis bifalla motionerna 2015/16:779 (FP) yrkande 7, 2015/16:987 (V) yrkande 1 och 2015/16:1414 (S).

19. Regelskärpningar och indragna skattemedel för bl.a. religiösa samfund som uppmanar till hedersrelaterat våld och förtryck, punkt 27 (L)

av Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:779 av Robert Hannah (FP) yrkande 7 och
bifaller delvis motionerna
2015/16:987 av Amineh Kakabaveh m.fl. (V) yrkande 1,
2015/16:1414 av Petter Löberg (S),
2015/16:2813 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 20 och
2015/16:3099 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 24.

Ställningstagande

Jag anser att det behövs en närmare granskning av religiösa friskolor, religiösa samfund och etniska föreningar som lever på svenska skattemedel. Religiösa friskolor måste aktivt lära ut att ungdomar är fria att själva välja sina liv och vem man vill älska oavsett om det är en person av det motsatta könet eller av samma kön. Lever en religiös friskola inte upp till detta måste den undantagslöst stängas. Självklart har föreningar och religiösa samfund yttrandefrihet och all rätt att hävda medeltida åsikter. Men den svenska staten måste samtidigt vara tydlig med att de som bidrar till hedersförtryck inte ska få en enda krona av skattebetalarnas pengar.

Vad jag nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2015/16:779 (FP) yrkande 7 samt delvis bifalla motionerna 2015/16:987 (V) yrkande 1, 2015/16:1414 (S), 2015/16:2813 (SD) yrkande 20 och 2015/16:3099 (SD) yrkande 24.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:247 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av statens stöd till organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:427 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hbtq-planer för idrottsföreningar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:491 av Lotta Finstorp (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av investeringar för ändamålsenliga ridanläggningar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:508 av Arhe Hamednaca (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samlingslokaler som en viktig del i demokratin och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:587 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett statligt engagemang för att få stora mästerskap till Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:747 av Rossana Dinamarca m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om hur den statliga bidragstilldelningen till idrotten ska användas för att stärka jämställdhetsarbetet inom idrotten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändrat uppdrag för ”den nationella samordnaren för att stärka den positiva supporterulturen och motverka idrottsrelaterad brottslighet” och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:779 av Robert Hannah (FP):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av regelskärpningar som gör att skattemedel inte lämnas till religiösa

skolor, religiösa samfund eller etniskt baserade föreningar som uppmanar till hedersrelaterat våld och förtryck, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:864 av Penilla Gunther (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statliga utredningar och förslag också ska omfatta konsekvensanalyser för civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:940 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda synen på kompetens och utverka riktlinjer för validering av icke-formellt och informellt lärande och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:987 av Amineh Kakabaveh m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av regelskärpningar som gör att religiösa organisationers följsamhet när det gäller respekten för kvinnors, barns och homosexuellas mänskliga och demokratiska rättigheter liksom könsneutrala rättigheter att på samma villkor ha möjlighet att utses till präster och imamer förutsätts för att statliga bidrag ska kunna utbetalas, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av utökad politiskt och ekonomiskt stöd riktat till organisationer som arbetar för invandrarkvinnors självständiga organisering och frigörelse, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1103 av Maria Arnholm och Birgitta Ohlsson (båda FP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över lagen om statligt stöd för trossamfund så att den blir neutral och inte positivt särbehandlar religiösa livsåskådningsorganisationer, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1402 av Petter Löberg (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska toppning och nivågruppering i svensk barnidrott och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1411 av Mattias Ottosson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att man värnar föreningsdriven idrott och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1414 av Petter Löberg (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta regler för utbetalande av pengar till trossamfund och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1417 av Fredrik Schulte (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över principerna och kriterierna för det statliga stödet till livsåskådningssamfund och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1420 av Helena Bouveng (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja idrottsrörelsens sociala ansvar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1716 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör främja samverkan mellan kommuner och idrottsföreningar för att motverka nyrekrytering av unga till gängkriminalitet och våldsbejakande extremistgrupper och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till överläggningar med Riksidrottsförbundet och andra nationella idrottsorganisationer, med syfte att idrottsrörelsen på bred front ska engageras i arbetet mot nyrekrytering av unga till gängkriminalitet och våldsbejakande extremistgrupper, och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1841 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om hur regelverket och tillsynen ska kunna skärpas i syfte att förhindra att våldsbejakande och icke-demokratiska organisationer får skattefinansierat stöd, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1881 av Börje Vestlund m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av idrott för seniorer och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliga medel ska främja att flickor och pojkar får lika möjligheter till del i planering av fritidsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2021 av Angelika Bengtsson (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av personliga biljetter vid sportarrangemang och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2024 av Jeff Ahl och Angelika Bengtsson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inleda diskussioner med representanter för svensk damhockey som syftar till att tillskjuta ekonomiska resurser framöver och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2060 av Josef Fransson (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna motorsporten och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2133 av Olof Lavesson m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nyttja idrottens potential avseende att bidra till bättre folkhälsa och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att locka stora mästerskap till Sverige och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa förutsättningar för alla människor att utöva idrott/fritidsaktiviteter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda elitidrottens långsiktiga förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2136 av Olof Lavesson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om civilsamhällets betydelse för att förebygga våldsbejakande extremism och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om civilsamhällets betydelse för integration och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om volontärarbetarnas betydelse för samhället och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska den administrativa bördan för ideella föreningar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2210 av Helén Pettersson i Umeå m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om idrott och hbt-personer och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2258 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd till det civila samhället och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2397 av Johan Hedin m.fl. (C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliga medel inte ska gå till organisationer som sprider våldsbejakande och antidemokratiska budskap, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2420 av Kent Härstedt (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att Sverige ansluter sig till EPAS och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2428 av Pyyri Niemi och Sanne Eriksson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att i samverkan med SKL ta fram nationella riktlinjer för införandet av idrottsbibliotek i landets samtliga kommuner och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2462 av Kristina Yngwe (C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jämställd fördelning av offentliga medel till ungdomars fritidsaktiviteter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2496 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det civila samhällets betydelse för demokratin och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2548 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna till ett närmare nordiskt friluftslivssamarbete och satsning för ett nytt nordiskt friluftslivsår och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2708 av Tuve Skånberg och Mikael Oscarsson (båda KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör hålla en regelbunden dialog med trosbaserade rörelser och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2725 av Cecilia Widegren (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna ridningens viktiga roll som Sveriges största handikappidrott och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en jämställd tilldelning av resurser till flickors och pojkars idrottsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värdegrunder bör fortsätta att utvecklas för tävlingar med häst och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2813 av Richard Jomshof m.fl. (SD):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dra in det statliga stödet till religiösa samfund som förminskar kvinnors roll i samhället, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2901 av Markus Wiechel och Jeff Ahl (båda SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att knyta scoutrörelsen till försvaret och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2943 av Paula Bieler (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla statsbidraget till organisationer bildade på etnisk grund och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fram till dess att statsbidraget till organisationer bildade på etnisk grund har avvecklats endast bevilja bidrag åt verksamhet som syftar till att skapa vägar in i majoritetssamhället, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det civila samhällets betydelse och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att värna civilsamhällets ställning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3029 av Per Lodenius m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en föreningsrättsutredning med syfte att tydliggöra och stärka civilsamhällets särart och skapa rimliga regelverk och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra möjligheterna för civilsamhället att bidra till integration och ökad delaktighet i samhället och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att utveckla modeller för partnerskap mellan ideella organisationer, offentliga organ och näringsliv för att skapa möjligheter till fler samarbeten och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om goda förutsättningar för de som bidrar till samhället genom sitt ideella engagemang och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3099 av Carina Herrstedt m.fl. (SD):

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta krav på alla former av trossamfund eller föreningar baserade på etnicitet där statsbidrag omedelbart dras in om någon form av hedersrelaterade strukturer understöds och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fördjupade dialoger med religiösa samfund och kulturellt eller etniskt baserade föreningar för att införliva dem i arbetet med förankringen av den svenska värdegrunden hos deras medlemmar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3138 av Per Åsling (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationell samling bakom en svensk ansökan om att få arrangera olympiska vinterspel i Sverige 2026 och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3245 av Johanna Jönsson m.fl. (C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur integrationsaspekten kan väga tyngre vid fördelning av bidragen till civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att ge stöd till civilsamhället för att hjälpa EU-medborgare i deras hemländer och tillkännager detta för regeringen.